

Bedömargruppens yttrande över utvärdering av utbildning som leder till psykoterapeutexamen

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska utbildningar som leder till psykoterapeutexamen vid följande enskilda utbildningsanordnare: Ericastiftelsen, Skandinavians Akademi för Psykoterapiutveckling AB samt Svenska institutet för Kognitiv Psykoterapi AB. I bilaga 1 framgår våra bedömningar med vidhängande motiveringar och ett förslag till samlat omdöme för varje granskad utbildning.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen ingick följande ledamöter:

- Professor Rolf Holmqvist, Linköpings universitet (ordförande och ämnessakkunnig)
- Docent Mattias Lundberg, Umeå universitet (ämnessakkunnig)
- Docent Doris Nilsson, Linköpings Universitet (ämnessakkunnig)
- Fil. dr. Catharina Strid, Lunds universitet (ämnessakkunnig)
- Kenny Sahlsten, Göteborgs Universitet, (studentrepresentant)
- Fil. dr. Martina Wolf-Arehult, Region Stockholm (arbetslivsföreträdare)

Se bilaga 2 för bedömargruppens jävsförhållanden.

Bedömargruppens arbete

Utvärderingen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätenas självvärdering inklusive bilagor som utarbetats utifrån *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå*, självständiga arbeten, intervjuer med företrädare för den granskade utbildningen och studenter samt övriga underlag som UKÄ tagit fram. Underlagen redovisas i bilaga 3.

Bedömningsprocessen

Utifrån underlagen har vi gjort en bedömning av utbildningarnas kvalitet utifrån nedanstående bedömningsområden.

- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- studentperspektiv
- arbetsliv och samverkan

Bedömargruppens preliminära yttrande per utbildning har skickats till respektive lärosäte på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. De svar som

lärosätena inkom med framgång av bilaga 4. Vi har tagit del av lärosätenas svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandena.

Bedömarens generella synpunkter

De tre granskade utbildningarna drivs med stort engagemang och vi är glada över att ha fått möjlighet att granska dem på ett noggrant sätt. Vi är också nöjda med den öppenhet som man har visat när det gäller det utvecklingsarbete som pågår hos dem. Granskningen av de tre psykoterapiutbildningarna väcker flera frågor av principiell natur som vi väljer att kommentera på ett övergripande sätt.

Behörighet och antagning

Högskoleförordningen är för psykoterapeutexamen tämligen generös med vilka som kan erhålla denna. I HF bilaga 2 föreskrivs att examen kan erhållas av den som utöver kursfordringarna har:

- ”- avlagd psykologexamen (enligt 1982 års studieordning eller senare bestämmelser),
- läkarexamen med specialistkompetens i psykiatri eller barn- och ungdomspsykiatri,
- socionomexamen, eller
- annan motsvarande examen.

För de två sistnämnda grupperna krävs dessutom grundläggande psykoterapiutbildning.”

Det kan sålunda vara en tämligen stor spännvidd i förutsättningar både avseende ämneskunskap och utbildningslängd mellan exempelvis en person med psykologexamen om 300 hp och en person med en ”annan motsvarande examen” där den senare inte är definierad avseende omfattning eller innehåll. Att det för den senare gruppen ställs krav på ”grundläggande psykoterapiutbildning”, är rimligt. Dock är denna utbildning helt oreglerad, och inte per automatik, likt en yrkesexamen, kvalitetsgranskad.

Vid granskningen av de tre enskilda utbildningsanordnarna har det dels genom deras självvärderingar och dels genom intervjuerna förefallit som att de i högre grad än de statliga lärosätena antar personer som inryms inom kategorin ”annan motsvarande examen”. Detta är ett observandum och inte något felaktigt. Bedömarens ser dock att det kan finnas en risk att utbildningar där förkunskaperna kan tänkas vara lägre kan behöva anpassa utbildningens nivå till detta. Det skulle i förlängningen kunna innebära att utbildningar kan komma att skilja sig i nivå om de inte vidtar åtgärder för att balansera detta. Det ska poängteras att bedömarens inte anser att så är fallet i nuläget, men att det är nödvändigt att vara medveten om ett potentiellt problem.

Psykoterapiutbildningarna och arbetsmöjligheterna

Även om det är möjligt att genomgå en utbildning utan att ha målsättningen att den ska leda till ett arbete kan man utgå från att de flesta studenter som deltar i en psykoterapiutbildning vill få ett arbete där utbildningen är användbar. Men det finns, liksom för många andra högskoleutbildningar, inte ett självklart samband mellan arbetslivets krav och utbildningarnas innehåll.

Det rimligt och önskvärt att de utbildningar som ges med statlig examensrätt och i detta fall möjlighet till legitimation ska vara anpassade till arbetsmarknadens önskemål. Under

de senaste åren har behandlingen av psykisk ohälsa inom både psykiatri och primärvård i större utsträckning än tidigare strukturerats av rekommendationer och vårdprogram. De kan därför se sig naturligt att psykoterapiutbildningar anpassas till dessa strukturer. Samtidigt är det viktigt att utbildningar bygger på framväxande forskningsbaserad kunskap som inte alltid stämmer överens med sjukvårdens aktuella sätt att organisera behandlingsutbudet. En viktig del av studenternas utveckling är att lära sig att kritiskt förhålla sig till olika kunskapskällor och även till aktuella diskussioner om hur psykoterapi bör organiseras och erbjudas i samhället. Psykoterapeuter ska inte bara kunna bidra till psykisk hälsa och personlig utveckling utan även till den kunskaps- och erfarenhetsbaserade utvecklingen av detta vetenskapsfält.

Man kan anta att utbildningarna uppfattar att de har god kontakt med arbetslivet eftersom studenterna arbetar kliniskt, i allmänhet i offentlig vård, under utbildningen, och att en stor del av lärarna också arbetar kliniskt. Det vore dock av värde om arbetsmarknadens synpunkter på ett mer formaliserat sätt kunde diskuteras vid lärosätena. Det skulle kunna ske genom att en arbetsgivarrepresentant utan koppling till utbildningsledningen fick plats i den. En annan modell är att det skapas ett nätverk mellan lärosäten där frågor om rekommendationer, vårdprogram och evidensbaserad diskuterar i relation till utbildning och aktuell forskning. Ett sådant nätverk bör i det perspektiv som diskuterats här ha med representanter från arbetslivet.

Forskningsanknytning

En uppenbar skillnad mellan privata lärosäten och universiteten är möjligheten att erbjuda studenter en akademisk miljö. Med akademisk miljö menar vi både lärare på utbildningarna som har pågående forskning inom de områden som utbildningarna omfattar och en forskningsinriktad miljö i vidare mening, där man kan utgå från att det finns experter på forskningsmetodfrågor och konkreta resurser i form av bibliotek och databaser.

Varken SAPU eller CBTI kan erbjuda en sådan forskningsmiljö; Ericastiftelsen gör det i begränsad omfattning. Bristen på en akademisk miljö kan i viss mån kompenseras av att lärosätet erbjuder tillgång till digitala bibliotek och databaser, att undervisning ges i forskningsmetoder av olika slag, att uppsatshandledare och gästföreläsare är aktiva forskare. Förutom detta bör lärosätena på ett mer aktivt sätt knyta aktiva forskare till sig så att till exempel examensarbeten i större utsträckning kan göras inom pågående forskningsprojekt.

Vi kan i detta sammanhang inte bortse från att en del av de universitetsförlagda psykoterapeututbildningarna också sker på institutioner där det saknas aktiv forskning inom området. Vi vill starkt uppmuntra de allmänna lärosäten som är i denna situation att uppmuntra till forskning med relevans för kunskapsområdet. Det finns tyvärr aktuella exempel på att utbildningsprogram inom psykoterapiutbildningar läggs ner med motivet att den forskningsmässiga utvecklingen på lärosätet har stagnerat.

Bredd och djup

Psykioterapeututbildningarna vid universiteten i Sverige har av tradition beskrivit sig som inriktade mot KBT, PDT eller familjeterapi. Visserligen är den legitimation som utbildningarna kan leda till generell och inte metodspecifik, men för programmen och studenterna är dessa indelningar grundläggande. Man beskriver sig som psykioterapeut med en viss inriktning. De tre nu utvärderade utbildningarna skiljer sig från detta mönster genom att profilera sig på andra sätt. De liknar i viss mån utbildningar i andra länder där det ofta är enskilda utbildningsinstitut som ger utbildningar och ackrediterar utövarna. Institut som väljer en speciell inriktning kan ha ett engagemang i ett perspektiv som inte alltid finns på universitetsutbildningar. Det finns ett stort värde i de privata institutens engagemang. Men man bör inte bortse från risken att engagemanget gör det svårt att ta in nya perspektiv. Det finns en risk att man känner sig kallad att driva sin linje, vilket i viss mån de tre granskade lärosätena gör. För att undvika "group think", att hamna i sin bubbla, vore det önskvärt om lärosätena i sin ledning tog in personer med kännedom om det aktuella fältet men utan ideologisk knytning till lärosätenas modeller. Frågan får särskild tyngd av att lärosätena inte har egen eller enbart begränsad forskning och därför saknar det korrektiv som empirisk forskning bör utgöra.

Självkännedom och egenterapi

I den psykioterapeutiska forskningslitteraturen har betydelsen av terapeutens förmåga att skapa en god relation till patienten, att förstå sina egna personliga resurser och brister och att kunna hantera problematiska situationer i terapirelationen fått allt större betydelse. Det handlar alltså om självkännedom i vid bemärkelse.

Traditionellt har denna aspekt av psykioterapeututbildningen ansetts tas om hand av egenterapi. Men under senare år har egenterapi tagits bort som både antagnings- och utbildningsplanskrav vid flera lärosäten. De främsta argumenten har varit att utbildning ska vara gratis på universitet och att momentet inte kan examineras.

På de tre granskade utbildningarna finns egenterapi kvar, både som antagningskrav och som del av utbildningen. Argumentet att utbildning ska vara gratis är inte aktuellt här eftersom utbildningarna i sig har terminsavgifter. Däremot kan det vara en viktig fråga att inte psykioterapiutbildningar blir så kostsamma att möjligheten att gå en utbildning blir en klassfråga. Och problemet med examinationsmöjligheten finns kvar.

Visserligen finns det, i vår erfarenhet, många studenter som vittnar om värdet av egenterapi momentet både för deras personliga utveckling och för deras växande psykioterapeutidentitet. Men det finns också de som upplever att egenterapi momentet inte har bidragit substantiellt till deras utveckling. Forskning visar inte heller att psykioterapeuters egenterapi bidrar till bättre patientutfall.

Det vore rimligt att lärosätena har möjlighet att erbjuda självkännedomsmoment som innefattar arbete med den egna personliga utvecklingen och dess samband med utvecklingen av psykioterapeutidentiteten och -kompetensen inom ramen för utbildningen. Eftersom erfarenheten är att vissa studenter har stor nytta av egenterapi och

andra har mer begränsad nytta av den är det viktigt att kunna erbjuda ett kostnadsfritt alternativ.

När det gäller examination finns det inga hinder för att så sker med egenerapin, i vilken form den nu ges. Studenter skulle kunna skriva en reflekterande text om vad de har fått ut av egenerapin. Där kan de beskriva sina styrkor och svagheter som terapeuter, hur de har utvecklats av den egna terapin, vad de har saknat. De kan också beskriva den terapeutiska processen och hur de uppfattar terapeutens interventioner och förhållningssätt. Även om den studerande i sin egenerapi tar upp integritetskänsliga problem går det att beskriva lärdomarna från denna process utan att tvingas bli alltför personlig.

Examination av det handledda patientarbetet

Examinationen av det handledda patientarbetet görs i praktiken av handledaren. Det finns åtminstone två uppenbara utmaningar i sådana examinationer.

Den ena är att det är svårt att skapa tydliga kriterier för vad som är godkänt.

Psykoteraeutiskt arbete handlar i stor utsträckning om *hur* interventionerna görs snarare än om *att* de görs och det är inte helt enkelt att skapa goda bedömningsinstrument av typen följsamhetsprotokoll för detta. Inget av de granskade lärosätena förefaller använda något standardiserat formulär för följsamhets- eller kompetensskattningar.

Man skriver hos Ericastiftelsen att man vill uppnå metakompetens och professionell mognad, att studenten ska kunna ”analysera och benämna vad som sker i den terapeutiska relationen”. Det handlar om en ”helhetsbedömning av den studerandes utvecklingsprocess”. Hos SAPU skriver man att examinationen av handledningen sker genom fallformulering, sessionsrapporter, granskning av film och psykoterasammanfattning. Och på CBTI skriver man ”Färdigheterna examineras av handledaren genom skattningar av videospelade patientsessioner. Studenterna behöver uppnå en fastställd ”cut-off” för godkänt. Om ett patientarbete underkänns har studenten möjlighet till bedömning och skattning av en opartisk handledare, (s.k. ”second opinion”), samt ges möjlighet till extra handledning.” Man skriver också att man i handledningen, när man ser film från patientsamtalet, ser hur interventionen ”landar” hos patienten. Med all respekt för svårigheterna att göra pålitliga bedömningar vore det önskvärt om lärosätena skapar någon typ av kriterier för denna examination.

Den andra utmaningen är att studenten lätt kan uppleva sig vara i en utsatt och sårbar situation i handledningen. Han eller hon ska visa upp samtal i ofta komplicerade relationer med patienten. Det krävs ibland omfattande stöd och en upplevelse av att handledaren kan skapa en förtroendefull kontakt med studenten. Det är inte helt enkelt för vare sig handledare eller student att hantera dubbelheten i att denna förtroendefulla relation också ska inrymma examination. Problematiken underlättas inte av att studenten, ibland med egna medel, betalar för utbildningen. Det vore inte konstigt om risken att bli underkänd av en person som man behöver få stöd av och dessutom göra en stor ekonomisk förlust kan bidra till mindre självständighet hos studenterna. Jan Carlssons avhandling ”Becoming a psychodynamic psychotherapist: A study of the professional development during and the first years after training” från 2011 visade den komplicerade

dynamiken mellan att finna sig i handledares åsikter och synpunkter och att utveckla en egen psykoterapeutidentitet.

För bedömggruppen

Rolf Holmqvist
Ordförande

Bilaga 1

Bedömargruppens motiveringar

Ericastiftelsen

Lärosäte Ericastiftelsen	Huvudområde/examen Psykoterapeutexamen	ID-nr A-2021-05-5148
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Bedömningsgrund: Personal</p> <p>Bedömning med motivering: <i>Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</i></p> <p>Till psykoterapeutprogrammet antas vartannat år 12-16 studerande, som bedriver sina studier på halvfart parallellt med ordinarie yrkesarbete. Lärosätet anger i lärarlistan att den personalstab som är aktiv i utbildningen består av en liten andel fast anställd personal, varav en mindre del utgörs av disputerade medarbetare. Lärarstaben består alltså i stor utsträckning av tidsbegränsade/timanställda lärare och externa konsulter med varierande storlek på uppdragen. I lärarlistan framgår inte desto mindre att lärargruppen som helhet har god professionskompetens och erfarenhet från kliniskt/psykoterapeutiskt arbete i olika former och sammanhang. För handledning av uppsatser används uteslutande disputerade lärare.</p> <p>Bedömargruppen ser att det kan finnas såväl fördelar som nackdelar med en organisation av utbildningen där lejonparten av lärargruppen inte består av fast anställd personal. Lärosätet kan identifiera och anlita lärare med specialkunskaper som är experter på sina områden och göra dessa kunskaper tillgängliga för studenterna, vilket kanske inte hade varit möjligt på annat sätt. Det ger även lärosätet en flexibilitet kring användandet av lärare som en fast anställd lärargrupp inte möjliggör i samma utsträckning.</p> <p>Dock anser bedömargruppen att det finns vissa risker med denna typ av personalförsörjning. Dels finns det en risk för att en löst sammansatt lärargrupp kan ha svårt att se och följa progressionen i ett utbildningsprogram om lärarna enbart deltar med kortare insatser under perioder av programmet. Det kan finnas risk för glapp eller överlappningar mellan olika utbildningsinslag som skulle kunna påverka kvaliteten i utbildningen. Dels kan det vara svårt för lärosätet att vinnlägga sig om att den kompetensutveckling som tidsbegränsade/timanställda lärare eller konsulter genomgår verkligen är sådan som behövs för den undervisning som ska bedrivas. Vid intervjuerna framkom att lärosätet har insikt i den risken och erbjuder samtliga verksamma lärare möjlighet till kompetensutveckling. Denna är dock frivillig.</p> <p>När det gäller de externa psykoterapihandledare som anlitas finns det även en risk för att den handledning som ges inte alltid avspeglar de kunskaper som erhålls i undervisningen. Detta har lärosätet förtjänstfullt insett och erbjuder därför ett antal handledarträffar varje termin som är avsedda att motverka just detta.</p> <p>Bedömargruppen anser att kompetensen hos lärargruppen i dagsläget är god, men ser samtidigt en risk för att verksamheten på lång sikt kan vara sårbar. Sårbarheten utgörs främst av den låga graden</p>		

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

fast anställd personal varav få är disputerade. Lärosätet är insiktsfullt när det gäller denna problematik och uppmuntrar sin personal att forska eller gå forskarutbildning.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen professionsinriktad miljö men vissa brister i den vetenskapliga miljön. Verksamheten bedrivs inte så att det finns ett samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätet erbjuder studenterna en god professionsinriktad miljö, där de i flera sammanhang under utbildningen kommer i kontakt med många erfarna psykoterapeuter i roller som lärare och handledare. Detta sker bland annat i direkt undervisning och i handledningssammanhang, där professionsspecifika erfarenheter delas och diskuteras.

Vad gäller den vetenskapliga miljön, så läggs i självvärderingen stort fokus på att beskriva forskningssamarbeten med andra lärosäten och forskningsmiljöer vilket ses som är förtjänstfullt. Dessutom beskrivs hur lärosätets lärare anlitas av andra lärosäten. Det anges även att lärargruppen i stor utsträckning är inblandade i såväl undervisning som klinisk verksamhet, metodutveckling och forskningsprojekt både inom och utom lärosätets verksamhet. Dock är de flesta av dessa lärare gästlärare/timarvoderade och inte en del i den dagliga verksamheten på lärosätet och per automatik kan bidra till en vetenskaplig miljö.

Bedömargruppen har sålunda svårt att se hur ovanstående kommer studenterna till del och på så sätt utgör en god vetenskaplig miljö. Visserligen anges i självvärderingen och intervjuerna att studenterna informeras om lärosätets forskning och metodutveckling samt uppmuntras till att skriva sina examensarbeten inom något av lärosätets pågående projekt. Denna ambition är god, men kan inte vara något som bidrar till en vetenskaplig miljö för samtliga studenter. Genom att anlita extern vetenskaplig kompetens som handledare vid examensarbeten bidrar såklart positivt till en vetenskaplig utveckling för studenten. Dock anser bedömargruppen att detta inte är tillräckligt. Lärosätet bör sålunda säkerställa att samtliga studenter får ta del av en vetenskaplig miljö, inte bara de som engagerar sig i lärosätets pågående projekt, och dessutom att den vetenskapliga miljön inte enbart begränsar sig till den direkta undervisningen i form av innehåll i lektioner och handledning.

Studenterna har tillgång till vetenskapliga databaser, vilket ger studenterna möjlighet att själva såväl bredda som fördjupa sig inom det område de för stunden studerar. Detta ser bedömargruppen positivt på.

Det är ställt utom allt tvivel att lärosätet har en lång och god tradition kring att själva bedriva forskning och metodutveckling, liksom även att det finns ambitioner om att vara en god vetenskaplig miljö. Bedömargruppen har dock svårt att se hur detta kommer studenterna som helhet till del under utbildningens gång. Utifrån hur utbildningsmiljön beskrivs i självvärderingen och intervjuerna, så förefaller fokus ligga på enskilda lärares och lärosätets ambitioner snarare än på hur den vetenskapliga miljön kan bli en del av studenternas vardag.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Bedömargruppen anser att det på kort sikt finns god kompetens hos undervisande personal vid lärosätet, men ser vissa risker på lång sikt. Riskerna avser främst kontinuitet och möjligheten att med

ett litet antal fast anställda lärare kunna säkerställa progressionen i utbildningen.

Det finns en god professionell miljö vid lärosätet, men bedömarens uppfattning är att den beskrivna vetenskapliga miljön inte kan garanteras komma studenterna till del i tillräckligt stor utsträckning. Lärosätet har vällovliga ambitioner gällande den egna forskningsverksamheten, lärares deltagande i forskningsprojekt och liknande aktiviteter vilka i sig stärker den vetenskapliga miljön. Trots detta anser bedömarens grupp att studenternas miljö främst blir professionsinriktad och i alltför liten grad kopplad till vetenskaplig utveckling. Detta kan åtgärdas exempelvis genom att möjliggöra för samtliga studenter att ta del av/delta i pågående utvecklingsprojekt på lärosätet men också genom att tillskapa andra forum för vetenskaplig utveckling och diskussion såsom interna seminarier och möjlighet till deltagande i andra vetenskapliga sammanhang för samtliga studenter.

Bedömarens grupp anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet bör säkerställa att den vetenskapliga miljön blir en aktiv del av studenternas utbildningsmässiga vardag.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar kännedom om områdets vetenskapliga grund och aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Utformningen av utbildningen är sådan att den ger både djup och bredd. Examination sker genom hemtentamina två gånger per termin, genom egna seminarier och fallpresentationer samt genom det avslutande examensarbetet. Utbildningen spänner över de tidiga spädbarnsåren till adolescensen och karakteriseras av en kunskapsuppbyggnad där det hela tiden sker en progression i lärandet hos dem som går utbildningen. Examensarbetet handleds av disputerade lärare och examineras av andra disputerade examinatorer. Det finns sex skriftliga delexaminationer kring uppsatsskrivandet. Dessa arbeten har befunnits hålla hög kvalitet med visad kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete. Lärosätet har också som en examinationsgrund studentens förmåga till kritisk granskning i rollen som opponenter på en kurskamrats examensarbete.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar kunskap och förståelse för relevanta samhälls- och familjeförhållanden som påverkar individer och grupper.

Utformningen av utbildningen vilar på en utbildningsplan som bedömarens grupp uppfattar som god. Exempelvis tillhandahålls studenterna först en god grund i utvecklingspsykologi där det första året av utbildningen koncentreras på de yngre barnen, medan det andra året har mer fokus på ungdomsåren. Under hela utbildningen byggs således den psykoanalytiska kunskapen upp. Dessutom löper en strimma av etik, juridik och likabehandling genom hela utbildningen. Utöver detta skaffar sig studenterna även orienterande kunskaper om olika psykoanalytiska former såsom kognitiv beteendeterapi (KBT), Eye Movement Desensitization Reprocessing (EMDR) för barn och unga samt Child Parent Psychotherapy (CPP). Teori och praktik vävs samman och undervisningen sker genom föreläsningar, seminarier där studenterna har en aktiv roll, gruppdiskussioner och rollspel samt praktiskt kliniskt arbete under handledning. Samhälls- och sociala faktorer som gynnar respektive missgynnar en god utveckling hos barnet är ett centralt tema i utbildningen. Exempelvis presenteras och diskuteras

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

forskning rörande samband mellan exponering för psykosociala påfrestningsfaktorer under barndomen och psykisk och fysisk ohälsa senare i livet.

Bedömningsgruppen anser att utbildningen beträffande kunskap och förståelse har hög kvalitet och att innehållet säkerställer att måluppfyllelse för psykoterapeutexamen uppnås i detta avseende

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar sådana fördjupade färdigheter som krävs för att självständigt genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom ett av områdena individual-, grupp- eller familjeterapi.*

Bedömargruppens uppfattning är att måluppfyllelse vad gäller examensmålen som rör färdighet och förmåga säkerställs genom utformningen av utbildningen. Studenterna bygger genom progression successivt upp sin kunskap och förståelse, vilken vilar på vetenskaplig grund och evidensbaserad praktik. För att utveckla studenternas färdighet och förmåga vävs praktiska moment in i utbildningen. Främst sker detta genom kliniskt arbete med egna klienter, samt genom handledning i grupp både inom vad som benämns korttidsterapier och lite längre tids terapier. Handledningen i klientarbetet är en viktig del i utbildningen, eftersom denna sker genomgående och eftersom studenterna inom ramen för denna får redogöra och reflektera över sitt arbete. Skriftliga sammanfattande rapporter över det praktiska terapiarbetet examineras och rollspel används för att träna färdigheter på olika nivåer. Aktivt deltagande samt egna presentationer på seminarier ger också möjlighet att utveckla sin färdighet och förmåga.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar förmåga att kritiskt och självständigt granska och bedöma relevant information samt redogöra för och diskutera problem och lösningar i dialog med olika grupper.

Examensmålet speglas genom lärandemål i flera kurser och ges därmed stort utrymme under utbildningen. Lärandeaktiviteter är föreläsningar och seminarier där kritiskt tänkande och olika teoriers vetenskapliga grund lyfts fram och diskuteras. Ett viktigt inslag är hög grad av egenaktivitet hos den studerande som till exempel presentation av artiklar. I de självständiga arbetena bedömdes även studenternas förmåga att kritiskt och självständigt granska och bedöma relevant information. Arbetena var goda med avseende på detta.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar förmåga att med berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.

Målet adresseras på ett lämpligt sätt genom utbildningen anser bedömningsgruppen. Lärosätet redovisar exempelvis att målet "Att skriftligt redogöra för hur bedömningar och åtgärdsförslag kommuniceras till vårdnadshavare och barn/ungdom" är en del i examinationer av bedömnings- och diagnostikundervisningen samt i processbeskrivningarna av utbildningsterapierna. Hur kommunikationen skett och genomförts i utbildningsärendena följs kontinuerligt i handledningen.

Mottagningsansvarig vid lärosätet erbjuder också extra stöd när det gäller journaldokumentation och intygsskrivande till de studenter som har behov av det.

Bedömargruppen anser att denna bedömningsgrund är tillfredsställande.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar förmåga att fortlöpande utveckla självkännedom och empatisk förmåga.*

Förmågan att utveckla självkännedom och empatisk förmåga adresseras i ett antal olika moment genom utbildningen. Självvärderingen beskriver främst två delkurser där målet tydligt aktualiseras: Spädbarnsobservation samt Terapeututveckling och målmedveten träning. I båda de här delkurserna ingår att identifiera och reflektera kring studentens egna emotionella reaktioner som en del av terapeutrollen. Det förekommer även rollspelsövningar och inspelade samtal, vilka ger studenten möjlighet att reflektera kring sin egen värderingsförmåga och förhållningssätt. Diskussioner i grupp kring detta stärker studentens insikter i hur andra reagerar, vilket medför ytterligare perspektiv på situationer där empati och självkännedom är av betydelse.

Dock anser bedömargruppen att även om självkännedom och empatisk förmåga ingår i utbildningen på ett tillfredsställande sätt, så är det svårt att veta hur lärosätet säkerställer måluppfyllelse härvidlag. De aktuella momenten examineras enligt självvärderingen genom aktiv närvaro och en individuell skriftlig uppgift, men det går inte att utifrån självvärderingen få en uppfattning om hur denna form av examination verkligen säkerställer måluppfyllelse. Bedömargruppen kan inte desto mindre konstatera att utvecklandet av självkännedom och empatisk förmåga ingår i utbildningen på ett systematiskt och väl strukturerat sätt, varför måluppfyllelsen med avseende på detta examensmål bedöms som tillfredsställande.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete.

Bedömargruppens uppfattning är att studenterna genom utbildningens utformning och genomförande har god möjlighet att fortlöpande utveckla sin värderingsförmåga och sitt förhållningssätt under utbildningen, avseende såväl bedömning som behandling. Förhållningssätt och värderingsförmåga avseende etiska aspekter utvecklas såväl inom de olika teoretiska blocken som inom ramen för examensarbetet, samt därtill även inom det handledda klientarbetet. De självständiga arbeten som bedömargruppen har tagit del av styrker även att förmågan att reflektera kring etiska ställningstaganden och frågeställningar är något som studenterna utvecklar under utbildningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Ett jämställdhetsperspektiv kan utifrån vad som framgår i självvärderingen anses vara väl integrerat i utbildningens olika kurser och adresseras, men mer specifikt i ett par kurser. I

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

handledningssituationen finns jämställdhetsperspektivet med löpande under utbildningen. Exempelvis diskuteras förhållandet mellan manliga och kvinnliga terapeuter i relation till den patient den studerande arbetar med under utbildningen.

Psykoterapeutprofessionen har en stark övervikt av kvinnor, vilket även avspeglas bland studenter och lärare. Detta är något som lärosätets ledning är väl införstådd med. Lärosätet tillämpar inte några aktiva åtgärder avseende könsfördelningen vid studentantagning och detsamma gäller vid rekrytering av personal. Dock öppnar lärosätet för att kunna tillämpa kvotering av det lägst representerade könet vid lika meriter i samband med personrekrytering. Bedömargruppen är i likhet med lärosätet väl införstådda med den könsmässiga snedfördelning som finns inom psykoterapeutyrket. Mot bakgrund av denna generella snedfördelning anser bedömargruppen att lärosätets arbete med och förhållningssätt till jämställdhet är tillfyllest.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrunder: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Lärosätet beskriver i självvärderingen vad som förefaller vara ett genomtänkt system för uppföljning och återkoppling i kvalitetssäkrande och kvalitetsutvecklande syfte. De olika kurserna och momenten i utbildningen utvärderas, varpå resultaten lyfts fram och diskuteras i olika forum. Bedömargruppen kan dock konstatera utifrån vad som framgick vid intervjuerna att studenter inte alltid är representerade i dessa sammanhang, till exempel det nyinstittade kursplanerådet. Motiven för detta framgår dock inte i underlaget och bedömargruppen rekommenderar lärosätet att se till att studenter är representerade i alla de sammanhang där utbildningens utformning och kvalitetsutveckling diskuteras.

Lärosätet verkar inte för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Utbildningen är utformad på ett sådant sätt att studenten under utbildningens sex terminer läser sju olika delkurser. De olika kurserna är spridda över som minst tre terminer och som mest under samtliga sex terminer. Denna uppdelning av kurserna medför enligt bedömargruppen ett antal större problem:

Det blir otydligt för studenterna vilken kurs som ett inslag tillhör och - något som är mer allvarligt - till vilken kurs en specifik examination hör, vilket medför att studenten inte alltid vet om en specifik kurs är avklarad eller inte. Det är oklart när avklarade högskolepoäng redovisas/registreras, det vill säga om det sker direkt efter examinerande inslag, terminsvis, eller först i slutet av utbildningen. Det förefaller även som att det är svårt för studenten att veta på vilket sätt, när och hur omprov eller kompletteringar kan göras. En konsekvens av ovanstående är att studenter som tar studieuppehåll har svårt att veta vilka kurser som är avklarade och vilka kurser eller inslag på kurser som återstår att genomföra när studierna återupptas.

Samtliga ovanstående problem bekräftades vid intervjuerna. Då framkom även att problemen är kända sedan tidigare, men att inte någon lösning har åstadkommit.

Den här beskrivna utformningen och dess potentiella konsekvenser för studenten anser

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

bedömargruppen vara anmärkningsvärd. Det är även anmärkningsvärt att lärosätet trots att problemet är känt inte har lyckats komma fram till en lösning. Här menar bedömargruppen att tydligheten för studenten måste sättas i fokus och att utformningen sålunda måste anpassas därefter.

Bedömargruppen vill betona att den ovan beskrivna utformningen och dess potentiella konsekvenser för studenten är en allvarlig brist och ett angeläget utvecklingsområde.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat**Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande**

Utbildningen ger genom sin utformning stora möjligheter för studenterna att nå måluppfyllelse avseende såväl kunskap och förståelse, färdighet och förmåga och värderingsförmåga och förhållningssätt. Den är uppbyggd med kontinuerlig progression och studenterna tillägnar sig såväl tillräcklig kunskap som praktisk träning för att motsvara de krav som ställs för psykoterapeutexamen.

Utbildningen innehåller väl integrerade inslag kring jämställdhet och lärosätets ledning är väl införstådd med den övervikt av kvinnor som finns hos såväl professionen som bland lärare och studenter. Lärosätet ser möjligheter att än mer aktivt adressera denna snedfördelning vid behov, vilket dock ännu inte har ansetts behövas.

Tillräckliga system finns för utveckling av kvalitetsuppföljning av utbildningen som sådan. Dock anser bedömargruppen att det bör finnas studentinflytande i samtliga sammanhang där kvalitet och utformning diskuteras, vilket i dagsläget inte är fallet.

Bedömargruppen anser dock att utbildningens strukturella utformning med många parallella kurser som i vissa fall löper under hela studietiden är problematiskt. Det råder en otydlighet kring vilken delkurs ett visst inslag tillhör, men vad som är mer allvarligt är att det även är oklart till vilken delkurs en viss examination hör. Dessutom förefaller det vara oklart när avklarade poäng rapporteras in och sålunda när studenten kan tillgodoräkna sig de aktuella högskolepoängen. En konsekvens av ovanstående kan bli att en student som tar studieuppehåll har svårt att veta vilka kurser som är avklarade och vilka kurser eller inslag på kurser som återstår att genomföra när studierna återupptas.

Sammanfattningsvis visar lärosätet i stort på en utbildning med god struktur avseende utformning, genomförande och resultat. Bedömargruppen kan dock inte bortse från den brist som frågan om den strukturella utformningen innebär och de konsekvenser det kan innebära för studenten. Denna brist är så pass anmärkningsvärd att utbildningens utformning, genomförande och resultat inte kan anses vara tillfredsställande.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet bör utforma utbildningen så att det blir tydligt till vilken delkurs olika inslag och examinationer hör.
- Inrapportering av högskolepoäng bör ske kontinuerligt - förslagsvis minst terminsvis - för att såväl lärosätet som studenten ska få en tydlig bild av studiernas framåtskridande och för att underlätta återgång till studierna efter en kortare eller längre tids studieuppehåll.
- Lärosätet bör utforma och kommunicera en rutin för inrapportering av högskolepoäng, så att denna blir tydlig såväl för personal som för studenten.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21**Bedömningsgrund: Studentperspektiv****Bedömning med motivering:** *Studenten ges inte möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

I både självvärderingen och intervjuerna framkommer att kursvärderingar är ett viktigt verktyg för lärosätet när det kommer till kvalitetssäkring av utbildningens innehåll och genomförande. Kursvärderingarna är både digitaliserade och anonyma, vilket är positivt både utifrån ett tillgänglighetsperspektiv och för att studenterna tryggt ska kunna uttrycka sina åsikter utan eventuella repressalier. Något som även förstärker denna bild är att värderingarna administreras av kurssekreterare och inte personal som är direkt involverade i kursens genomförande och examination. De skriftliga värderingarna lider dock, i likhet med vad som är fallet vid de flesta lärosäten och i mindre kursgrupper, ibland av problem såsom låg svarsfrekvens och ett litet underlag sett till antalet studenter på varje kurs. Dessa skriftliga kursvärderingar kompletteras dock även av åtskilliga möjligheter till muntliga framföranden av åsikter. Bland annat sker återkommande kursdiskussioner där utbildningsledaren träffar studentgruppen veckovis för information, dialog och problemlösning. Vid kurskollegium träffar lärosätets ledning hela kursgruppen och i utbildningskommittén träffar ledningen studentrepresentanter från samtliga pågående kursomgångar. Dessa möjligheter till framföranden av muntliga åsikter kompenserar väl för de problem med de skriftliga kursvärderingarna som finns och medger en djupare och mer kvalitativ anpassning av utbildningens innehåll och genomförande. Vid intervjuerna framkom även att detta system framstår som att det fungerar för och uppskattas av alla berörda parter.

Utifrån vad som framgår i självvärderingen och intervjuerna förefaller det finnas ett system för direkt och indirekt återkoppling, där studenterna får ta del av resultaten av värderingarna via e-post samt under kursdiskussioner men även via deras studentrepresentanter. Studenterna informeras vid utbildningsstart och inför nya moment om vidtagna förändringar och bakgrunden till dem. Vid intervjuerna framkom dock att detta system för återkoppling är begränsat i tid, så till vida att det inte finns en plattform för att samla resultat från värderingarna och följa dem över tid. Studenterna har därmed inte möjlighet att se utbildningens utveckling över tid genom att till exempel ta del av äldre kursvärderingar och resultaten från dem. Studenterna verkar inte heller informeras om de förändringar som skett inför deras kursomgång i någon större utsträckning.

I självvärderingen och intervjuerna framkommer att det finns många forum där det sker kontakt mellan studenterna och lärosätet i olika former. Studenterna väljer även sina egna representanter i dessa forum, vilket är positivt. Policy för likabehandling tas fram av en särskild arbetsgrupp bestående av studeranderepresentanter från pågående utbildningsgrupper, utbildningsledare och likabehandlingsansvarig vid lärosätet. Policyn delas med samtliga studenter och lärare samt övriga medarbetare. Seminarium om värdet och betydelsen av utbildningsutvärdering hålls. Flera av dessa forum såsom kursdiskussioner, kurskollegium och utbildningskommittén framstår dock som huvudsakligen syftande till information och insamlande av åsikter och är inte förberedande eller beslutande. I de forum som är förberedande eller beslutande som till exempel olika arbetsgrupper, kursplaneråd, utbildningsledningen och styrelsen så förefaller studentinflytandet vara begränsat. Inom de olika arbetsgrupperna är mestadels den aktuella frågan väldigt avgränsad och i kursplaneråd samt utbildningsledningen deltar studenter inte alls. I styrelsen har studenter inte rösträtt. Detta förstärker bilden av studentrepresentationen som huvudsakligen ett led i att sprida information och samla in åsikter. Bedömargruppens uppfattning är att detta motsvarar en lägre form av inflytande, samt snarare en passiv än en aktiv roll för studenternas vidkommande.

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

I och med lärosätets begränsade storlek så reflekterar lärosätet i självvärderingen kring risken för att samma lärare kan ha flera olika roller inom utbildningen. De kan bland annat vara såväl lärare som handledare och examinator i samma utbildningsmoment, i parallella utbildningsmoment eller senare i programmet. Risken blir då att "studenter inte tycker sig kunna utvärdera föreläsningar eller andra utbildningsmoment helt fritt då de eventuellt kritiserar den som examinerar dem, med upplevd risk att bli mindre positivt bedömd". Detta har gjort att lärosätet tagit fram en modell där studenter har möjlighet att vända sig anonymt till studierektor eller rektor med sina klagomål. Bedömargruppen ser positivt på att lärosätet reflekterar över den här beskrivna problematiken och har tagit fram en process för hur den här sortens svårigheter ska hanteras, vilket även stärker studenternas inflytande och rättssäkerhet.

Bedömargruppens uppfattning är sammantaget att utbildningen med avseende på studentperspektivet inte är tillfredsställande.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet studentperspektiv
Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Lärosätet uppvisar många goda exempel på hur ett studentperspektiv tas hänsyn till inom utbildningens innehåll och genomförande. Vad som gör att bedömargruppen anser att kvaliteten kan ifrågasättas är att karaktären av studentinflytandet på utbildningens innehåll och genomförande huvudsakligen ligger på en nivå av att sprida och samla in information. Studenterna må överlag anse sig lyssnade på och uppleva en bra kommunikation, men detta kompenserar inte för att det vid lärosätet faktiskt handlar om en lägre nivå av inflytande. Enligt högskolelagen har studenterna rätt till aktivt inflytande och inte bara ett passivt sådant. Studenterna bör ha yttrande- och rösträtt inom förberedande och beslutande forum vilket är praxis inom de flesta högre utbildningar i Sverige. Detta gäller alla forum där studenterna berörs på något sätt men inte minst de forum där värderingar av olika slag diskuteras, kursplaner och litteraturlistor går igenom och uppdateras och där likabehandlingsfrågor hanteras. I lärosätets fall gäller detta inte minst kursplanerådet, utbildningsledningen samt styrelsen. Vissa av dessa forum kan möjligen hantera frågor av känslig natur där en studentrepresentants närvaro eller rösträtt inte alltid är lämplig, men detta ursäktar inte ett totalt uteslutande. Sådana frågor bör i stället hanteras på särskilda möten eller särskilda delar av möten.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Studenterna bör ges yttrande- och rösträtt i beslutande forum såsom utbildningsledning och styrelse.
- Lärosätet bör arbeta för en generellt ökad svarsfrekvens på kursvärderingar.
- Skapa möjligheter för studenterna att se utveckling och förändring av utbildningen över tid.
- Informera om förändringar som genomförts inför en ny kursomgång.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

I självvärderingen och intervjuerna framträder en övergripande bild av en psykoterapeututbildning

som är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta arbetslivet med en psykodynamisk arbetsmetod i arbetet med barn och unga, deras vårdnadshavare samt andra personer i de ungas nätverk. Utbildningens kurser omfattar områden av relevans och lärarna och handledarna vid lärosätet har en gedigen klinisk kompetens och erfarenhet, men kompetensen är mer begränsad vad gäller forskning och kvalitetssäkring. Det pedagogiska upplägget är varierat och lärosätet har ett omfattande nätverk - både nationellt och internationellt. En styrka är att lärosätet även har bidragit till utveckling av psykoterapi inom området trauma och Child Parent Psychotherapy (CPP), där medarbetare vid lärosätet även har medverkat till vetenskapliga publikationer. Utbildningsmiljön verkar flexibel, uppmuntrande och inkluderande. I uppsatsarbetet säkerställs en god kvalitet i och med att uppsatshandledare och examinator är disputerade. Lärosätet har dessutom visat på en viss förmåga till anpassning i och med att CPP, korttidsinterventioner liksom videomöten i det kliniska arbetet har inkluderats i utbildningen - det sistnämnda som en konsekvens av restriktionerna under Covid-pandemin. Lärosätet bidrar därmed på ett värdefullt sätt till kunskapsutveckling inom området barn och ungdom. Det sker förhållandevis få avhopp bland studenter och personalomsättningen bland lärarna är låg. Studenterna verkar ha möjlighet till utvärderingar och återkoppling gällande utbildningen, men hur mycket detta påverkar dess upplägg och planering är dock oklart.

Flera lärare, handledare och föreläsare arbetar själva kliniskt eller med forskning och har en aktuell länk till arbetslivet eller till forskningsgrupper. Detta ökar utbildningens användbarhet och förbättrar studenternas förberedelser inför det kommande arbetslivet. Det finns också samverkan och erfarenheter som görs inom ramen för det kliniska arbetet där studenter och handledare på olika sätt möter och samverkar med andra aktörer inom vård, omsorg och skola med mera. I underlaget beskrivs också att lärosätet för en kontinuerlig dialog med aktörer i det omgivande samhället om exempelvis resursanvändning och svårigheter som kan uppstå i arbetslivet. Lärosätet har också informell kontakt med studenter efter avslutad utbildning. Det är dock oklart exakt hur denna kontakt ser ut och vad den eventuellt leder till. Likaså sker möten med studenternas chefer under utbildningen, men även här är det oklart vad denna kontakt eventuellt leder till vad gäller just anpassning av utbildningen.

En brist i lärosätets utbildningsverksamhet är att den kontakt med arbetsliv och samverkan som förekommer primärt utgår från det kliniska arbetet där fokus är att utföra en god psykoterapeutisk behandling - det vill säga under utbildningsmoment då det pedagogiska målet är i fokus - eller sker i form av en allmän dialog med olika personer som till exempel alumner eller studenters chefer. Det verkar inte finnas kontakter/möten där huvudfokus ligger på att samla in information om utbildningens användbarhet respektive de behov som faktiskt finns hos kliniker och andra arbetsgivare. Denna brist skulle kunna leda till att lärosätet egentligen inte vet om de psykoterapeuter som utexamineras är efterfrågade hos arbetsgivare. Studenternas kompetenser som huvudsakligen finns inom ramen för individuella behandlingsinsatser kan eventuellt få svårt att matcha behoven hos arbetsgivare som exempelvis vill erbjuda mer gruppinsatser eller internetförmedlade insatser, eller som finns inom primärvården. Den sistnämnda representerar en annan vårdnivå än den som studenterna förmodligen primärt utbildar sig för. Det skulle finnas större möjligheter att anpassa utbildningen till arbetslivets och vårdens aktuella behov om det exempelvis funnes någon med i ledningsgruppen som representerar arbetslivet och som inte har någon annan anknytning till lärosätet. Alternativt skulle det kunna inrättas någon form av dialoggrupp där huvudfokus är att samla in information och få återkoppling på ett mer neutralt och objektivt sätt, utan koppling till pågående kliniska ärenden eller till studenter. Av underlagen i ett senare skede framkom dock att stiftelsens medarbetare kontinuerligt bjuds in att delta i och presentera vid referensgrupper, konferenser och seminarier vid myndigheter

och organisationer såsom Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner etc. Regelbundna möten hålls med representanter för primärvård och socialtjänst i övergripande och samverkande syfte.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Den sammanfattande bedömningen med avseende på arbetsliv och samverkan är att lärosätet har skapat goda förutsättningar rent allmänt för en utbildning på psykodynamisk grund för barn och unga, där många aspekter tas i beaktande och där kvaliteten är god eller mycket god. Det finns en dialog om utbildningens användbarhet och arbetslivets villkor i samband med det kliniska arbetet och olika utbildningsmoment. Det är ett utvecklingsområde i att det inte förs en direkt dialog med representanter för arbetslivet utanför det kliniska arbetet eller utbildningsmomenten, vilken primärt syftar till att ta in information om utbildningens användbarhet och arbetslivets behov och resursbrister. Ett aktivt arbete verkar således inte göras vad gäller att ta ställning till om en anpassning av utbildningen behövs och i så fall hur, även om lärosätet delvis har visat på en förmåga att anpassa utbildningen i tidigare skeden. En mer utvecklad dialog med arbetslivet kring utbildningens användbarhet är således ett utvecklingsområde, men bedömargruppens uppfattning är likväl att utbildningen utifrån perspektivet arbetsliv och samverkan överlag är tillfredsställande.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: Lärosätet har lång erfarenhet av att utbilda psykoterapeuter inom ramen för sin verksamhet och det finns vid lärosätet ett stort professionsfokus med kunniga och välutbildade lärare, varav många själva är eller har varit aktiva kliniker.

Vi menar dock att kvaliteten bör ifrågasättas på följande punkter:

Bedömningsområdena Förutsättningar bedöms som inte tillfredsställande. Den goda professionsmiljön för studenterna motsvaras dock inte av en lika framstående vetenskaplig miljö. Trots att lärosätet har goda ambitioner vad avser exempelvis egen forskningsverksamhet och att utöka andelen disputerade lärare, kan bedömargruppen inte se en vetenskaplig miljö som kommer studenterna till gagn i den utsträckning som är önskvärd.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat bedöms som inte tillfredsställande. Först menar vi dock att studenterna erhåller till innehåll och kvalitet en god utbildning. Lärosätet uppvisar i stort att de nationella examensmålen adresseras på ett tillfredsställande sätt och kan åtminstone i tillräcklig grad säkerställa måluppfyllelse vid examination av desamma. Utbildningens strukturella uppbyggnad är dock ett angeläget utvecklingsområde. Det finns en stor risk för att denna kan bidra till ett försvårande för studenter att slutföra utbildningen, eftersom det inte alltid är klart till vilka kurser vilka examinationer hör och eftersom system saknas för att identifiera eventuella kompletteringsbehov efter exempelvis ett studieuppehåll.

Bedömningsområdet Studentperspektiv bedöms som inte tillfredsställande. Vad avser studentinflytandet, så har lärosätet i stort ett väl uppbyggt system för informationsinsamling och återkoppling. Det saknas dock ett reellt studentinflytande i vissa av de sammanhang som har direkt påverkan på utbildningen.

Bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan bedöms som tillfredsställande. Det finns en etablerad koppling mellan utbildningen och arbetslivet. Denna kan dock stärkas. Framst bör lärosätet vinnlägga

sig om att det finns en dialog kring kompetensbehovet på arbetsmarknaden, så att inte studenter utbildas i metoder som verksamheter inte efterfrågar.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att lärosätet i stort erbjuder en utbildning av god kvalitet, men att det finns brister som inte kan bortses från. Delar av bristerna har lärosätet självt uppmärksammat och till viss del adresserat, vilket bedömargruppen ser som positivt.

Skandinavians Akademi för Psykoterapiutveckling AB

Lärosäte Skandinavians Akademi för Psykoterapiutveckling AB	Huvudområde/examen Psykoterapeutexamen	ID-nr A-2021-05-5150
--	--	--------------------------------

Bedömningsområde: Förutsättningar

Bedömningsgrund: Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/professionsrelaterade/pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Skandinavians Akademi för Psykoterapiutveckling (SAPU) är ett litet lärosäte och har enligt lärarlistan få fast anställda i personalen. Antal studenter som antas till psykoterapeutprogrammet är cirka 20 per år. De som är anställda har framför allt administrativa arbetsuppgifter i egenskap av verksamhetschef, studierektor, marknadsansvarig/avtalsansvarig ekonom eller administratör. Rektor för SAPU är anställd på heltid och 39 % av tjänsten är kopplad till Psykoterapeutprogrammet. Rektorn har rätt formell kompetens och är den ena av de två av de fast anställda som är disputerade. Rektorn har endast 6 procent i sin tjänst till forskning och kompetensutveckling vilket gör det mycket svårt att vara forskningsaktiv. Programansvarig i Göteborg är konsultanställd på 17 procent. Rektor är programansvarig i Stockholm och har det övergripande ansvaret för psykoterapeutprogrammet i Göteborg. Examinator är anställd på 14 procent och 1 procent av denna tid är ägnad åt forskning och kompetensutveckling. Examinator är lektor i psykologi och aktiv forskare och bedöms ha rätt kompetens för uppdraget.

De flesta föreläsarna är externa lärare, flera av dem är disputerade forskare och knutna till ett universitet vilket bedöms vara gynnsamt för undervisningen. Det framkommer i självvärderingen att flera av föreläsarna är både kliniker och forskningsaktiva och att de har lång erfarenhet att undervisa. Föreläsarna har enligt bedömargruppen adekvat kompetens men många av dem medverkar endast på utbildningen vid enstaka tillfällen. Detta kan enligt bedömargruppen skapa svårigheter med kontinuitet, utveckling och progression och därmed sägas utgöra en sårbarhet för utbildningen.

Psykoterapihandledarna utgör en del av den totala lärarresursen på psykoterapeutprogrammet. Det framkommer i såväl självvärderingen och intervjuerna att psykoterapihandledarna är anställda som konsulter på längre uppdragskontrakt, vilket bedöms vara bra för kontinuiteten. De har kompetens i någon av metoderna affektfokuserad psykoterapi (AFT) eller kognitiv beteendeterapi (KBT) samt kompetens i integrativa perspektiv och allmänna terapeutfärdigheter. Handledarna framför vid intervjun att de har sökt uppdrag på SAPU för att de har ett särskilt intresse för integrativa metoder. De har erfarenhet av kliniskt arbete och bedriver psykoterapi parallellt med sitt uppdrag som psykoterapihandledare. Bedömningen är att psykoterapihandledarna har tillfredsställande kompetens för uppdraget och tillfredsställande anställningsformer för att skapa kontinuitet och upprätthålla kvalitet.

Föreläsare, handledare och övrig personal bedöms ha adekvat kompetens för sina uppdrag. Lärosätet förefaller ha svårt att säkerställa att personalen kompetensutvecklar sig på ett sådant sätt så att utbildningsverksamhetens behov tillgodoses. Det finns dock försök. Vid det årliga medarbetarsamtalet diskuteras hur kompetensutveckling sker i konsultens eget företag. Det finns enligt bedömarna en utmaning för lärosätet att skapa en röd tråd och progression i utbildningen då

en så stor del av undervisningen bedrivs med externa lärare. Lärare med korta inslag deltar oftast inte i de mer övergripande uppföljningarna av utbildningen. Bedömersgruppen ser en sårbarhet framför allt på längre sikt för SAPU som har få fasta lärare, begränsad möjlighet till forskningsaktivitet och många externa föreläsare och handledare. Rekryteringsläget bedöms dock som gott inom fältet.

Sammantaget menar bedömersgruppen att flera lärare är både kliniker och disputerade forskare, samt har lång erfarenhet av att undervisa. Psykoterapihandledarna som är en viktig del av lärarresursen har också tillfredsställande kompetens för uppdraget och tillfredsställande anställningsformer och därför bedöms därför personalens sammantagna kompetens vara tillfredsställande för den aktuella utbildningen.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen professionsinriktad miljö men den vetenskapliga miljön är bristfällig och verksamheten bedrivs därför inte så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätet bedriver inte egen forskning och ingen av de fast anställda lärarna förefaller vara forskningsaktiv i något projekt utanför lärosätet. Utifrån personalsammansättningen framstår för bedömersgruppen personalens möjligheter att bedriva forskning som liten. Lärosätet har endast en anställd som är disputerad och hon har uppdrag som rektor vilket måste bedömas som ett krävande administrativt uppdrag. Övriga anställda förefaller ha mycket lite tid till forskning och kompetensutveckling i sin tjänst, vilket ytterligare försvårar möjligheterna till att utveckla forskningsaktiviteter. I självvärderingen framhålls att det finns ett akademiskt råd vid lärosätet, men aktiviteten i rådet beskrivs inte.

Det framkom vid intervjuerna att lärosätets ledning har ett nära samarbete med forskare och kliniker inom vissa relevanta områden. Dessa personer har ansvar för upplägg, innehåll och examination av delkurser inom respektive område. Bedömersgruppen förhåller sig dock tveksam till om detta är tillräckligt för att skapa en god akademisk miljö för utbildningen. Det här upplägget är också sårbart på kort och framför allt lång sikt, eftersom dessa lärare inte har en anställning vid lärosätet eller ett konsultkontrakt.

I självvärderingen framkommer det också att lärosätet har ett samarbete med internationellt meriterade forskare sedan flera år, men detta verkar inte heller ha lett till ökad forskningsaktivitet. Det framgår både i självvärderingen och i intervjuerna att det finns planer på forskning och implementering av datainsamlingsmetoder, men utifrån de beskrivna förutsättningarna förefaller planerna vara svåra att verkställa. Planerna och ambitionen att initiera egen forskning har funnits under en längre tid utan att det verkar ha nått resultat, vilket gör att bedömersgruppen ifrågasätter hur högt detta arbete är prioriterat.

Studenterna har begränsade möjligheter att skriva sitt självständiga arbete i ett pågående forskningsprojekt. Det finns dock planer på att få till ett större samarbete med universiteten och skapa möjligheter för studenterna att skriva sin uppsats i befintliga projekt. Enligt självvärderingen har flera uppsatshandledare återkommande uppdrag vid lärosätet, vilket bedömersgruppen ser positivt på för kontinuitetens vidkommande. Det förefaller dock inte vara i handledarnas egna projekt som uppsatserna skrivs. Studenterna har tillgång till ett referensbibliotek och databaser för att söka vetenskapliga artiklar. Lärosätet har en deltidsanställd bibliotekarie som undervisar i sökmeter och

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

referenshantering. Möjligheten att skriva sin uppsats i en vetenskaplig miljö framstår dock för bedömargruppen som begränsad och vid intervjuerna framkom att studenterna uppmuntras att undersöka något av relevans för psykoterapi på sin arbetsplats. Bedömargruppens uppfattning är att den vetenskapliga miljön inte är tillfredsställande.

Miljön på lärosätet kan enligt bedömargruppen anses vara i första hand professionsinriktad. Handledarna har långa uppdragskontrakt vilket skapar kontinuitet i arbetet. De har regelbundna träffar, deltar på metoddagar och arbetar kliniskt parallellt med uppdraget som handledare. Utöver regelbundna träffar och metoddagar sker årliga medarbetarsamtal med samtliga handledare. Samtliga är legitimerade psykoterapeuter med särskild handledarutbildning och lång erfarenhet. Den professionsinriktade miljön bedöms således som tillfredsställande.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar**Bedömning med motivering:** Inte tillfredsställande

Lärosätet har en liten fast personalstab, där flera av dem främst har administrativa arbetsuppgifter. De flesta föreläsarna är externa lärare, flera av dem är disputerade forskare och knutna till ett universitet vilket bedöms vara gynnsamt för undervisningen. Det framkommer i självvärderingen att flera av föreläsarna är både kliniker och forskningsaktiva och har lång erfarenhet att undervisa. Många av de anlitade lärarna har tillfälliga uppdrag vid lärosätet. Det är enligt bedömargruppen sårbart att i så stor utsträckning vara beroende av lärare utifrån. De externa lärarna deltar oftast inte i uppföljning och kursutveckling, vilket kan skapa problem med att skapa en röd tråd och progression i utbildningen.

Den fasta personalstaben har inte någon egen forskningsaktivitet. Personalen är inte heller aktiv i forskning utanför lärosätet. De externa lärarna förefaller vara forskningsaktiva och ha adekvat kompetens för uppdraget, men de flesta av dem är endast inne på utbildningen vid enstaka tillfällen. Det finns samarbeten med forskningsaktiva lärare som tar ett något större ansvar för vissa delar av utbildningen, men bedömargruppen förhåller sig tveksam till om det är tillräckligt för att skapa en god akademisk utbildningsmiljö för utbildningen. Lärosätet förefaller inte ha etablerat samarbeten med större lärosäten, vilket kunde möjliggöra för studenterna att skriva sina uppsatser i pågående forskningsprojekt. Studenterna uppmuntras att själva hitta uppslag till uppsatsämnen på sina arbetsplatser, vilket kan leda till brister i kvaliteten då uppsatsarbetet inte bedrivs i en vetenskaplig miljö. Bedömargruppens uppfattning är att den vetenskapliga miljön inte är tillfredsställande.

Psykoterapihandledarna är anställda som konsulter med långa kontrakt vilket skapar kontinuitet och de arbetar kliniskt parallellt med sitt uppdrag på lärosätet. De har adekvat kompetens och kontinuerliga träffar med ledningen, samt deltar i metoddagar med fokus på utveckling av utbildningen. Den professionsinriktade miljön bedöms som tillfredsställande.

Sammantaget är bedömargruppens uppfattning att förutsättningarna för att skapa en god vetenskaplig utbildningsmiljö inte är tillfredsställande.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Engagera lärare på längre uppdragskontrakt och i större utsträckning involvera dem i utveckling och uppföljning av utbildningen för att skapa en tillfredsställande utbildningsmiljö.
- Etablera samarbeten med större lärosäten där studenter ges möjlighet att skriva uppsatser i pågående forskningsprojekt.

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

- Skapa möjligheter för personalen att vara forskningsaktiva.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse**

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör inte genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar kännedom om områdets vetenskapliga grund och aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

En stor del av undervisningen bedrivs av forskningsaktiva universitetslärare som enligt vad som framgick vid intervjuerna baserar sin undervisning på aktuell forskning inom deras specialområden. Detta anser bedömargruppen ger en bra grund för måluppfyllelse. Däremot examineras kunskaperna till största delen genom hemtentamina eller i gruppform varvid det dels kan vara svårt att bevisa urkund och dels svårt att identifiera den enskilde studentens bidrag, vilket försvårar bedömningen av hurvida studenten verkligen når måluppfyllelse. Studenterna läser både kognitiv beteendeterapi (KBT) och affektfokuserad terapi (AFT) med stor tonvikt på integrativa perspektiv. Undervisning och träning i att beakta integrativa perspektiv i det terapeutiska arbetet sker under alla tre åren av utbildningen. Bedömargruppen anser dock att det finns en risk att det blir splittrat, vilket kan påverka studentens förmåga att förstå områdets vetenskapliga grund och att kunna ta till sig aktuell forskning inom flera så pass stora forskningsfält.

Enligt självvärderingen löper kurser i vetenskapsteori och forskningsmetodik längs med hela programmet. Fördelen med att ha dessa kurser återkommande är att studenterna får nya perspektiv på innehållet allteftersom de läser andra kurser i till exempel psykoterapeutisk teori och metod. En nackdel med att starta dessa kurser redan under första terminen är att studenten kan ha svårt att ta till sig innehållet då mycket är nytt och studentens fokus tenderar att ligga på de psykoterapeutiska kurserna. Det finns även en risk för att kursen blir fragmenterad och att studenten därmed inte tillägnar sig en gedigen kompetens inom metodområdet. De uppsatser som bedömargruppen har granskat visar tveksam kvalitet och en dryg tredjedel (tre av åtta) bedöms inte i tillräcklig grad uppvisa kännedom om områdets vetenskapliga grund och om aktuell forskning.

Bedömargruppen anser att förutsättningarna för studenterna att skaffa sig tillräcklig kännedom om områdets vetenskapliga grund och aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete inte är tillfredsställande.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar kunskap och förståelse för relevanta samhälls- och familjeförhållanden som påverkar individer och grupper.

Lärosätet skriver i självvärderingen att utbildningen bör ha större fokus på hur samhället påverkar individers psykiska hälsa, men inte desto mindre framgår det att målet examineras i flera delkurser och att case-metodik används vid olika slags seminarier och examinationer. Vid intervjuerna framhölls att fallen i olika övningar under utbildningen speglar de patienter som studenterna möter på sina arbetsplatser. Det framkommer även i underlaget att undervisning om hur kulturella och intersektionella aspekter påverkar individer och grupper ingår i olika moment under utbildningen.

Inom lärosätets ledning finns dock en medvetenhet om att utbildningen bör öka sitt fokus på hur samhällsförhållanden och familjer påverkar individer och grupper. Bedömargruppens intryck är sammantaget att möjligheterna för studenternas måluppfyllelse med avseende på detta examensmål är tillfredsställande.

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21**Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat****Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga**

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar sådana fördjupade färdigheter som krävs för att självständigt genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom ett av områdena individual-, grupp- eller familjeterapi.*

Enligt självvärderingen och intervjuerna genomsyras utbildningen av det integrativa perspektivet och evidensbaserad psykologisk praktik. Studenterna tränas i både KBT, AFT och integrativa metoder. Förmågan att diagnosticera och behandla patienter examineras på olika kurser. Det handledda klientarbetet sträcker sig över alla terminer och där lär sig studenterna att bedöma vilka interventioner och behandlingsmetoder som lämpar sig bäst för den enskilda patientens svårigheter. Studentens terapeutiska färdigheter bedöms kontinuerligt i handledningen utifrån filmat material och skattningsverktyg. Handedare har långa uppdragskontrakt och deltar i metoddagar. Vid intervjuerna framkom att det finns en kontinuerlig dialog mellan ledningen och handledare och bedömargruppen anser att den professionsinriktade miljön är tillfredsställande. Bedömargruppens uppfattning är också att säkerställandet av måluppfyllelse vad gäller examensmålet om bland annat genomförandet av diagnostiska bedömningar och behandlingsprogram avseende individer kan anses vara tillfredsställande.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att kritiskt granska och bedöma relevant information samt redogöra för och diskutera problem och lösningar i dialog med olika grupper.

Case-metodik som enligt självvärderingen används i olika seminarier och examinationer ger möjlighet att träna färdighet och förmåga att kritiskt granska och använda relevant information samt hitta lösningar på problem. Dessa färdigheter tränas och examineras dessutom i det handledda klientarbetet, i samband med studentens bedömning av klientens svårigheter och val av behandling. Likaså bedöms måluppfyllelsen vad gäller detta examensmål i uppsatsarbetet där studenten ska samla in, analysera och förstå data och använda dessa på ett korrekt vetenskapligt sätt. I bedömargruppens granskning av uppsatser framkommer att endast hälften visar denna förmåga med tillräcklig kvalitet. Bedömargruppens intryck är att det finns brister i träningen av den vetenskapliga förmågan, vilket i sin tur kan påverka förmågan att bedriva behandlingsarbete i och med att psykoterapi ska genomsyras av ett vetenskapligt förhållningssätt.

Trots brister i den del av bedömningen av målet som kan observeras i form av studenternas examensarbeten anser bedömargruppen ändå att säkerställandet av måluppfyllelse i stort när det gäller examensmålet om att kritiskt granska och bedöma relevant information är tillfredsställande.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att med berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.

Det framkommer i självvärderingen och intervjuerna att studenterna vid upprepade tillfällen examineras både muntligt och skriftligt i form av muntliga presentationer, hemtentamina samt

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

sessionsrapporter och behandlingsrapporter. Vid de sistnämnda sker även kommunikation med berörda parter. Bedömarens uppfattning är således att säkerställandet av måluppfyllelse beträffande förmågan muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder kan anses vara tillfredsställande.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt**

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar förmåga att fortlöpande utveckla självkännet och empatisk förmåga.*

Utbildningen ska säkerställa att studenten vid examen fortlöpande utvecklar sin självkännet och empatiska förmåga. Förmåga till självkännet och empati är svår att examinera och det gäller för samtliga lärosäten som ger psykoterapeutprogram. I det här fallet har lärosätet krav på att studenter ska gå i egenterapi vilket kan vara ett sätt att utveckla sin självkännet och empatiska förmåga, men det är svårt för ett lärosäte att ha inblick i den här sortens förmåga hos studenten utan några andra aktiviteter. För att få en möjlighet att bedöma studentens förmåga härvidlag har dock lärosätet även övningar i form av rollspel kring självkännet och empati, samt en skriftlig reflektionsuppgift. Det framkommer av självvärderingen att studenterna under sista året har individuell handledning parallellt med grupphandledning kring studentens utvecklingsområden, med fokus på relationella färdigheter. Arbetet baseras på metoden "målmedveten träning". Bedömarens uppfattning är att säkerställandet av måluppfyllelse avseende examensmålet om förmågan att utveckla självkännet och empati är tillfredsställande.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete.

Enligt självvärderingen och intervjuerna undervisas studenterna i forskningsetik som examineras i grupp. Etiska aspekter i eget forskningsarbete utgör en del i examensarbetet under delkursen, Examensarbete i psykoterapi, där det anges att studenten behöver beakta etiska aspekter i metodval och resultatbeskrivning. I bedömarens granskning av uppsatser framkommer mindre brister i två av åtta uppsatser kring etiska aspekter på forskning. Det som framför allt saknas är kännedom om vad som kan vara etiskt problematiskt i olika studier och vad som är anledningen till att etiska prövningar görs, det vill säga ett resonemang kring på vilket sätt studien i fråga kan påverka deltagarna och om det är etiskt försvarbart att genomföra studien. Bedömarens uppfattning är att det bör förtydligas för studenterna krav att i uppsatserna föra ett resonemang kring den egna undersökningens etiska aspekter. Detta är ett utvecklingsområde. Bedömarens uppfattning är att säkerställandet av måluppfyllelse med avseende på förmågan att identifiera etiska aspekter på forskning överlag kan bedömas som tillfredsställande.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Jämställdhet**

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Vid intervjuerna framkom att det finns en ständig dialog bland lärare och ledning kring makt och psykoterapi. Det pågår också diskussioner kring hur lärosätet kan få fler män att söka till psykoterapeutprogrammet även om diskussioner kring jämställdhet inte förefaller vara av central

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

betydelse, finns det en strävan att öka fokus på detta perspektiv i de kursutvärderingar som genomförs varje termin. Lärosätets ledningsgrupp består av tre kvinnor och två män. En majoritet av handledarna och lärarna är kvinnor. Bedömargruppens uppfattning är att det vore önskvärt att sträva efter en jämnare könsfördelning men även en breddad rekrytering i stort, så att psykoterapeuter i större utsträckning representerar de individer och grupper de möter i vården.

Vid intervjuerna gjordes gällande att fokus på intersektionalitet i utbildningen skulle kunna öka. Lärosätet strävar efter att bli HBTQI-certifierat. Tidigare fanns en likabehandlingsplan, men denna har ersatts av ett arbete som utgår från diskrimineringslagen där studenterna har besvarat en enkät som ska följas upp. Lärosätet visar insikt i betydelsen av jämställdhetsperspektivet och bedömargruppen anser att det integreras i utbildningen i tillräcklig grad.

Bedömargruppens uppfattning är att lärosätets beaktande av jämställdhetsperspektivet är tillfredsställande.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrunder: Uppföljning, åtgärder och återkoppling**

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Vid intervjuerna framkom att lärosätet är under ständig utveckling och att kursplanerna för ett par år sedan förändrades på så sätt att alla studenter nu läser ett år AFT och ett år KBT. Denna förändring genomfördes efter en utvärdering av tidigare upplägg, där studenterna läste bara en termin KBT. Det framkom i den utvärderingen att studenterna saknade tillräckliga kunskaper och färdigheter i KBT, vilket då alltså åtgärdades genom att förändra upplägget på kurserna. Detta arbete är ett bra exempel på uppföljning och åtgärder som företagits utifrån resultat från utvärderingar. Bedömargruppen är dock tveksam till det nuvarande upplägget på utbildningen, så till vida att det finns en risk för att studenterna blir splittrade och har svårt att få en djupare förståelse för de nämnda metodernas vetenskapliga grund. Det framkom även att det i samband med handledningen sker en kontinuerlig muntlig utvärdering av klientarbetet. Dessutom genomför ledningen en skriftlig anonym utvärdering vid upprepade tillfällen och resultaten från denna återkopplas till handledarna, vilka har möjlighet att utveckla och förändra utifrån vad som framkommit i utvärderingen.

Lärosätet har särskilda metoddagar en gång per termin där innehåll, upplägg och progression i utbildningen diskuteras utifrån studenternas utvärderingar samt föreläsares och handledares synpunkter. Det ingår i uppdraget som handledare att delta på dessa metoddagar, men det ingår inte i lärarnas uppdrag och de flesta lärare är gästföreläsare som kommer in tillfälligt och undervisar. Detta innebär att det är svårare att följa upp undervisningen, skapa ett sammanhang och utveckla kurserna. Bedömargruppens uppfattning är att de externa lärarna i större utsträckning borde involveras i uppföljningen av kurserna och i återkopplingen av resultat från utvärderingarna.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Det framkom vid intervjuerna att det finns en kontinuerlig dialog mellan ledningen och handledarna. Handledaren kan ge återkoppling till ledningen om någon student brister i teoretiska kunskaper eller färdigheter och åtgärder kan då komma att sättas in. Exempelvis kan studenten erbjudas extra handledning. Enligt självvärderingen finns det en ambition att starta forskning vid lärosätet med fokus

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

på psykoterapistudenters lärande. Detta skulle förstärka möjligheten att följa upp utbildningen och åtgärda brister. Bedömaregruppen anser att lärosätet strävar efter att följa upp resultat, utvärdera och åtgärda. I självvärderingen framträder också en medvetenhet om att det finns förbättringar att göra inom utbildningen. Bedömningen är således att arbetet med uppföljning, åtgärder och återkoppling är tillfredsställande.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat
Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Bedömaregruppen ser brister när det gäller måluppfyllelse inom kunskapsformen kunskap och förståelse. Studenternas kännedom om områdets vetenskapliga grund och aktuell forskning bedöms vara ett utvecklingsområde. Brister när det gäller sådan kännedom framträder i de uppsatser som bedömaregruppen har granskat. Bedömaregruppen anser dessutom att utbildningens utformning där studenterna läser både KBT och AFT samt integrativa perspektiv kan göra det splittrat för studenterna och påverka möjligheten att lära sig de olika metodernas vetenskapliga grund vilka inbegriper stora forskningsområden. Hemtentamina och gruppexaminationer som huvudsakliga examinationsformer för måluppfyllelse inom kunskap och förståelse uppfattar bedömaregruppen som ett bristfälligt sätt att examinera kunskap och förståelse.

Den professionsinriktade miljön är tillfredsställande och handledarna har hög kompetens och långa anställningskontrakt. Bedömaregruppen anser att det finns goda förutsättningar för studenterna att nå måluppfyllelse avseende kunskapsformen färdighet och förmåga, även om upplägget med både KBT och AFT samt integrativa perspektiv kan göra det splittrat. Det handledda klientarbetet följs upp kontinuerligt och studentens färdigheter bedöms utifrån film och skattningsverktyg, vilket bedömaregruppen anser vara förtjänstfullt.

Case-metodik som används återkommande är enligt bedömaregruppen en tillgång när det gäller studenternas möjligheter till måluppfyllelse med avseende på färdighet och förmåga. Studenterna tränas i att förstå och använda relevant information kring olika fall som speglar verkliga klienter, samt skriftligt rapportera kring resultaten. I de uppsatser som bedömaregruppen har granskat finns däremot brister vad gäller förmågan att använda data på ett adekvat sätt, vilket tyder på att studenternas kunskaper och färdigheter i forskningsmetodik är otillfredsställande.

Studenterna får vid upprepade tillfällen möjlighet att utveckla sin självkännedom och empatiska förmåga i form av gruppövningar, rollspel och målmedveten träning och de ska även lämna in en reflektionsuppgift. Härmed anser bedömaregruppen att utformning och genomförande för att studenterna ska nå måluppfyllelse vad avser självkännedom och empatisk förmåga är mycket tillfredsställande. När det gäller forskningsetik, så uppvisar flera av de granskade uppsatserna vissa brister framförallt beträffande förmågan att resonera kring vad som är etiskt problematiskt i olika studier. Detta anser bedömaregruppen bör åtgärdas av lärosätet på så sätt att det för uppsatserna finns krav på att studenten för ett resonemang kring etiska perspektiv på den egna undersökningen. Lärosätet visar insikt i betydelsen av jämställdhet och beaktandet av jämställdhetsperspektivet i utbildningen anser bedömaregruppen vara tillfredsställande. En enkät kring diskriminering har genomförts och resultatet ska följas upp, vilket är ett sätt på vilket lärosätet arbetar med uppföljning vad avser jämställdhet. Nyligen har innehållet på psykoterapeutprogrammet förändrats efter en sammantagen utvärdering av tidigare upplägg, vilket visar att lärosätet följer upp resultat och vidtar åtgärder. Vid intervjuerna framkom att det finns en kontinuerlig dialog mellan handledare och ledning, vilken också kan leda till olika åtgärder vid behov.

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

Den sammanvägda bedömningen av området utformning, genomförande och resultat är inte tillfredsställande. Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet bör stärka undervisning och examination kring områdets vetenskapliga grund för att möjliggöra för studenterna att nå målet kunskap och förståelse för områdets vetenskapliga grund.
- Undervisning och examination i forskningsmetodik och forskningsetik bör stärkas, så att studenterna i större utsträckning lär sig att kritiskt granska och bedöma relevant information samt lär sig förstå olika etiska aspekter av forskning.

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Bedömningsgrund: Studentperspektiv**

Bedömning med motivering: *Studenten ges inte möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Utifrån både självvärdering samt intervjuer framkommer att kursvärderingar genomförs vid lärosätet för att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Värderingar genomförs av både kurser, lärare och handledare löpande under programmets gång samt för utbildningen som helhet vid slutet av den näst sista terminen. Utbildningen i sin helhet utvärderas under sista terminen för att möjliggöra återkoppling till studenterna innan de avslutar programmet. Värderingarna är skriftliga och anonyma, vilket är positivt sett till trygghet för studenterna att kunna uttrycka sina åsikter utan eventuella repressalier. De skriftliga värderingarna lider dock, i likhet med vad som är fallet vid de flesta lärosäten och i mindre kursgrupper, ibland av problem såsom låg svarsfrekvens och ett litet underlag sett till antalet studenter på varje kurs. En möjlighet till insamlande av muntliga åsikter verkar även finnas på studentrådsmöten samt vid början av undervisningstillfällena då programansvarig deltar för informationsutbyte, vilket delvis kompletterar och kompenserar för sådan problematik. Trots vissa brister bedöms användningen av kursvärderingar vara tillfredsställande.

Det framkommer i både självvärderingen och intervjuerna att det finns ett system för återkoppling där studenterna får ta del av resultaten av värderingarna via en läroplattform. Vid behov återkopplar även programansvarig skriftligt eller muntligt till studenterna efter informationsutbytet vid början av undervisningstillfällena. Kursvärderingar återkopplas även till studenterna under ett av de första undervisningstillfällena nästkommande termin och den för utbildningen heltäckande utvärderingen har placerats under termin fem för att möjliggöra återkoppling till studenterna innan de lämnar programmet. Detta betraktar bedömargruppen som ett gott exempel. Studentrådets möten återkopplas till studenterna genom att det förs protokoll med både synpunkter från studenterna och ledningens svar. Protokollet justeras av studentrepresentanten innan det delas med studenterna. Det framstår alltså som att det finns ett välutvecklat system för återkoppling. I studentportalen samlas protokollen från studentrådet i en gemensam modul. Studenter kan således ta del av tidigare protokoll och följa utvecklingen över tid. Studenter informeras om förändringar som skett inför deras utbildning, bl.a. på det internatet som inleder studietiden på programmet. Något som bedömargruppen dock ser mycket positivt på är att det ges en motivering till varför åtgärder inte har vidtagits då så är fallet.

Av självvärderingen och intervjuerna framkommer att det finns ett forum för kontakt mellan studenterna och utbildningsanordnaren, nämligen studentrådet. Studenterna väljer även sina egna representanter i studentrådet, vilket är positivt. Studentrådet framstår dock som huvudsakligen syftande till information och insamlande av åsikter och är inte förberedande eller beslutande. I de

forum som är förberedande eller beslutande som till exempel ledningsgruppen eller styrelsen, så deltar inte studenterna utan de är endast indirekt representerade genom de värderingar som de har gjort. En anledning till det här upplägget som uppgavs under intervjuerna är att det anses under vissa situationer som olämpligt för studenter att delta då det kan diskuteras frågor av känslig natur som till exempel berör enskilda studenter. Det är möjligen så att frågor av känslig natur hanteras i vissa forum och där en studentrepresentants närvaro/rösträtt inte alltid är lämplig, men detta ursäktar inte ett totalt uteslutande. Sådana frågor bör i så fall hanteras på särskilda möten eller särskilda delar av möten. Detta ger sammantaget en bild av att studentrepresentationen huvudsakligen är ett led i att sprida information och samla in åsikter. Bedömargruppens uppfattning är att detta motsvarar en lägre form av inflytande, samt snarare en passiv än en aktiv roll för studenternas vidkommande.

Det framgår av självvärderingen att det finns ett system för klagomål och överprövning vad gäller lärare, handledare och examinationer och studenten kan vända sig direkt till ledningen om en sådan situation skulle uppstå.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet studentperspektiv**Bedömning med motivering:** Inte tillfredsställande

Lärosätet har flera goda exempel på hur ett studentperspektiv tas hänsyn till inom utbildningens innehåll och genomförande. Vad som gör att bedömargruppen anser att kvaliteten kan ifrågasättas är att karaktären av studentinflytandet på utbildningens innehåll och genomförande huvudsakligen ligger på en nivå av att sprida och samla in information. Studenterna må överlag anse sig lyssnade på och uppleva en bra kommunikation, men detta kompenserar inte för att det vid lärosätet faktiskt handlar om en lägre nivå av inflytande. Enligt högskolelagen har studenterna rätt till aktivt inflytande och inte bara ett passivt sådant. Studenterna bör ha yttrande- och rösträtt inom förberedande och beslutande forum vilket är praxis inom de flesta högre utbildningar i Sverige. Detta gäller alla forum där studenterna berörs på något sätt men inte minst de forum där värderingar av olika slag diskuteras, kursplaner och litteraturlistor går igenom och uppdateras och där likabehandlingsfrågor hanteras. I lärosätets fall gäller detta inte minst ledningsgruppen samt styrelsen. Vissa av dessa forum kan möjligen hantera frågor av känslig natur där en studentrepresentants närvaro/rösträtt inte alltid är lämplig, men detta ursäktar inte ett totalt uteslutande. I stället bör studenterna involveras direkt och de frågorna i så fall hanteras på särskilda möten eller särskilda delar av möten.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Studenterna bör ges yttrande- och rösträtt i beslutande forum såsom ledningsgruppen och styrelsen.
- Lärosätet bör arbeta för ökad svarsfrekvens på skriftliga kursvärderingar.
- Lärosätet bör skapa ytterligare möjligheter för studenterna att se utveckling och förändring av utbildningen över tid via läroplattformen.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan****Bedömning med motivering:** *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker inte med det omgivande samhället.*

Ur ett arbetslivsperspektiv skulle det kunna ses som positivt att studenterna bedriver behandling utifrån flera psykoterapeutiska metoder och att utbildningen genomsyras av ett integrativt synsätt, inom vilket studenterna tränas i att bedöma vilka interventioner som lämpar sig bäst för den enskilda

patienten. Detta skulle kunna tänkas leda till en god förmåga hos studenterna till flexibilitet som kan vara attraktiv för arbetsgivare. Frågan ställer sig dock om det integrativa arbetssättet möter de kompetens- och resursbehov som finns hos arbetsgivare idag med tanke på de nationella och regionala riktlinjer och vårdprogram som styr verksamheterna. Bedömaregruppen undrar här om det är rimligt att förvänta sig att arbetsgivare ska kunna bedöma hur mycket kompetens de utexaminerade psykoterapeuterna från lärosätet har inom respektive metodområde för att kunna ta ställning i en rekrytering. Enligt vad som framgår i underlaget har det tidigare funnits brister vad gäller kompetensen inom kognitiv beteendeterapi (KBT), vilket föranledde en programrevidering. Programrevideringen genomfördes HT2021 och därmed är det ännu inte möjligt att utvärdera huruvida förändringen har varit effektiv och tillräcklig. I självvärderingen lyfts det fram att det är en fördel att studenterna kan bygga på sina kompetenser (inom två olika områden) om behov för detta finns. Detta innebär dock att arbetsgivare kan behöva bekosta fortsatta utbildningsinsatser trots att de anställer en psykoterapeut. Frågan kan enligt bedömaregruppen ställas om detta möter arbetslivets behov och krav.

Självvärderingen och intervjuerna ger intryck av att kontakten med arbetslivet och presumtiva arbetsgivare för blivande psykoterapeuter och informationsutbytet med dessa primärt baseras på studenterna och deras kliniska arbete eller på deras examensarbete i den mån det knyter an till arbetslivet, liksom på samverkan och erfarenheter i samband med det kliniska arbetet. Alternativt baseras kontakten med presumtiva arbetsgivare på de kopplingar som görs till arbetslivet under föreläsningarna. Det är dock svårt att se att det vid lärosätet skulle finnas en självständig dialog mellan lärosätet och arbetslivet utöver detta på ett återkommande eller strukturerat sätt, eller att en objektiv och återkommande reflektion därmed skulle kunna göras över arbetslivets behov och krav. Möjligen skulle arbetslivet kunna få ytterligare kunskap om möjligheten att tillämpa ett integrativt perspektiv inom olika verksamheter om det funnes mer aktuellt arbete inom forskning och utveckling på lärosätet, samtidigt som SAPU skulle kunna samla in användbar information om arbetslivets behov och krav. Genom att lärosätet har en arbetslivsrepresentant i sin ledningsgrupp eller inrättar dialoggrupper med representanter från arbetslivet, som i övrigt inte har någon anknytning till lärosätet, skulle värdefull information om utbildningens användbarhet också kunna tillföras verksamheten.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet arbetsliv och samverkan**Bedömning med motivering:** Inte tillfredsställande

Den sammantagna bedömningen av utbildningen beträffande arbetsliv och samverkan är att lärosätet har skapat goda förutsättningar rent allmänt för en utbildning som fokuserar på ett integrativt perspektiv, där två olika metoder lärs ut. Många aspekter tas i beaktande och kvaliteten är god eller mycket god inom flera områden såsom lärares och handledares kliniska kompetens och erfarenhet. Bedömaregruppen anser dock att det finns en tydlig brist i att lärosätet inte för en självständig dialog med arbetslivet på ett återkommande eller strukturerat sätt, eller att en återkommande reflektion därmed görs över arbetslivets behov och krav på ett sätt som skulle kunna leda till att utbildningen anpassas eller tillförs något. Det är oklart om utbildningen är fullt användbar eftersom ett starkt fokus läggs på ett integrativt perspektiv vilket gör att en påbyggnad av kompetens hos psykoterapeuten kan vara nödvändig (vilket innebär kostnader för arbetsgivaren), med anledning av de insatser som efterfrågas i olika nationella och regionala riktlinjer och rekommendationer. Bedömaregruppens uppfattning är därför att utbildningen med avseende på arbetsliv och samverkan inte är tillfredsställande.

Bedömaregruppen anser att följande bör följas upp:

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

- Lärosätet bör föra en självständig dialog med arbetslivet på ett återkommande eller strukturerat sätt.
- Lärosätet bör utvärdera utbildningens upplägg i förhållande till arbetsmarknadens villkor och krav på kompetens.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: Bedömningsområdet Förutsättningar bedöms som inte tillfredsställande. Föreläsare, handledare och övrig personal bedöms ha adekvat kompetens för sina uppdrag men lärosätet bör engagera lärare på längre uppdragskontrakt och i större utsträckning involvera dem i utveckling och uppföljning av utbildningen. Lärosätet bör också etablera samarbete med större lärosäten där studenter ges möjlighet att skriva uppsatser i pågående forskningsprojekt. Lärosätet bör även skapa möjligheter för personalen att kunna bli forskningsaktiva.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat bedöms som inte tillfredsställande. Den professionsinriktade miljön är tillfredsställande och handledare har hög kompetens och långa anställningskontrakt. Bedömningen är att det finns en god grund för studenterna att uppfylla målen avseende färdigheter och förmågor. SAPU bör förbättra möjligheterna för studenter att nå kunskap och förståelse för områdets vetenskapliga grund. Undervisning i forskningsmetodik och forskningsetik bör stärkas så att studenterna i större utsträckning lär sig att kritiskt granska och bedöma relevant information samt lär sig förstå olika etiska aspekter av forskning. Examinationerna inom kunskap och förståelse bör stärkas t ex med salstentor.

Bedömningsområdet Studentperspektiv bedöms som inte tillfredsställande. SAPU har flera goda exempel på hur ett studentperspektiv tas hänsyn till inom utbildningens innehåll och genomförande. Bland annat så framstår användningen av värderingar som brett applicerat både över tid och över olika moment, det är till exempel positivt med möjlighet för informationsutbyte vid varje enskilt utbildningstillfälle vilket skapar en bra möjlighet till löpande anpassning. Studenterna bör ges yttrande- och rösträtt i beslutande forum så som ledningsgruppen och styrelsen. Lärosätet bör arbeta för ökad svarsfrekvens på skriftliga utvärderingar genom att t ex genomföra utvärderingarna på plats i samband med undervisning. Lärosätet bör skapa ytterligare möjligheter för studenterna att se utveckling och förändring av utbildningen över tid via läroplattformen.

Bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan bedöms som inte tillfredsställande. Den sammanvägda bedömning av SAPU inom bedömningsområdet arbetsliv och samverkan är att SAPU har skapat goda förutsättningar rent allmänt för en utbildning som fokuserar på ett integrativt perspektiv, och där man lär ut två metoder. Många aspekter tas i beaktande och kvaliteten är god till mycket god inom flera områden såsom lärares och handledares kliniska kompetens och erfarenhet. Bedömargruppen anser att följande bör följas upp: Lärosätet bör föra en självständig dialog med arbetslivet i form av t ex en yrkeslivsrepresentant i ledningsgruppen. Lärosätet bör utvärdera utbildningens upplägg i förhållande till arbetsmarknadens villkor och krav på kompetens.

Svenska institutet för Kognitiv Psykoterapi AB

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Svenska institutet för Kognitiv Psykoterapi AB	Psykoterapeutexamen	A-2021-05-5151
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Bedömningsgrund: Personal</p> <p>Bedömning med motivering: <i>Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</i></p> <p>Under många år har Svenska institutet för kognitiv psykoterapi (förkortas CBTI; engelskt namn The Swedish Institute for Cognitive Behavioural Therapy and Schema Therapy) letts av samma lärargrupp. Gruppen har sitt ursprung i den utbildningsmiljö som skapades när makarna Perris introducerade den kognitiva terapin i Sverige. Lärosätet hade i början av 2022 67 studenter på psykoterapeutprogrammet fördelade på tre årskurser. Lärargruppen som är anställd på lärosätet är relativt liten. I denna grupp finns det lång klinisk och pedagogisk erfarenhet men endast ett fåtal av de anställda har disputerat och ingen av dem har pågående forskning inom området. De timanställda och kontrakterade lärarna vilka anlitas utöver den nämnda lärargruppen vid lärosätet har ofta lång erfarenhet både som kliniker och forskare men de är inte en del av vardagen på lärosätet. Trots att ansträngningar att utveckla forskningskontakter görs är denna situation ofrånkomligen en brist.</p> <p>Lärosätet vinnlägger sig om att informera de inhyrda lärarna om hur deras insats passar in i den övergripande planen för respektive kurs. Inhyrda lärare i vissa fall har deltagit i utformningen av kurser. Det är berömvärdt att utbildningsledningen har vidtagit olika åtgärder för att se till att föreläsare som kommer utifrån ser var i kursplanen deras insats kommer in. Ändå finns det menar bedömargruppen också lärare som har mindre ansvar för helheten i utbildningen och där föreläsningen i princip enbart kommer att handla om den inhyrde lärarens specialområde. I intervjuerna framkom att det är brister i den röda tråden mellan föreläsningarna och att det som föreläsare kan vara svårt att få grepp om helheten, det vill säga var i utbildningens specialområde passar in och integreras med övrigt innehåll.</p> <p>Detta att den fasta lärargruppen på lärosätet är liten och har lång kontinuitet ger naturligtvis en trygghet åt hela systemet och förefaller skapa en familjär stämning. En risk med denna situation är dock att stimulans utifrån inte kommer in i tillräcklig omfattning. Även om lärosätet enligt självvärderingen försöker hålla sig à jour med aktuell forskning och med aktuella trender inom psykoterapifältet, finns risken att detta mer blir som information utifrån än som en integrerad del av utbildningen.</p> <p>Bedömargruppen ser dock också styrkor med det upplägg som lärosätet har gällande personalen. Som lärosätet skriver i självvärderingen är det förstås en bra sak att det är möjligt att byta lärare på ett enklare sätt när lärarna är kontraktsanställda jämfört med när de är fast anställda. Det är också enligt bedömargruppen en styrka att lärosätet erbjuder handledare och lärare fortbildning.</p> <p>En svaghet är att den fast anställda lärargruppen är liten och att vissa av dessa lärare närmar sig pensionsålder. Bedömargruppen anser därför att det finns anledning för lärosätet att fundera kring återväxten.</p>		

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

Merparten av den anställda lärargruppens forskningskontakter finns i den internationella sammanslutningen av terapeuter inom inriktningen - International Society of Schema Therapy (ISST) - och också detta får anses vara en begränsning.

Trots de beskrivna svårigheterna och utmaningarna konstaterar bedömargruppen att det finns lång klinisk och pedagogisk erfarenhet bland den fast anställda personalen och lång erfarenhet både som kliniker och forskare hos den inhyrda personalen. Sammantaget bedöms förutsättningarna vad gäller personal vara tillfredsställande.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö men verksamheten bedrivs inte så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätets vetenskapliga och professionsinriktade miljö måste ses i relation till den inriktning lärosätet har på sin utbildning. Den huvudsakliga inriktningen vid lärosätet är att lära ut sårbarhetsmodellen för att kunna konceptualisera patienters livs- och problemsituation och för att kunna använda schematerapi som en grund för att förstå problemen, särskilt när det gäller komplicerade tillstånd. Detta är den tradition som under alla år har funnits vid lärosätet. Det är vällovligt att fokusera på svåra tillstånd, särskilt i tider när allt mer fokus läggs på tillstånd och problem som inte kräver långa behandlingar. Bedömargruppen anser att det finns ett klart värde av att det finns en lång tradition med denna inriktning hos lärosätet.

Lärosätet har alltså valt att fördjupa studierna på en relativt specifik inriktning inom KBT-fältet. I länder där det inte finns en generell psykoterapeututbildning och därtill kopplad legitimation lär sig studenter ofta en specifik metod och blir certifierad på den. Den svenska traditionen är däremot att psykoterapeututbildningar är breda. Principiellt ger en psykoterapeutlegitimation rätt att utföra psykoterapi med alla metoder som terapeuten anser sig behärska. I praktiken har psykoterapeututbildningar en specifik vetenskaplig grund, till exempel KBT eller psykodynamisk terapi (PDT). I Sverige är det främst KBT, PDT och familjeterapi (innefattande olika teoretiska modeller) som skapar ramarna för utbildningarna. Inom dessa utbildningar förväntas studenterna lära sig de grundläggande begreppen och terapimetoderna. I KBT-utbildningar undervisas studenterna till exempel om grunderna i kognitiva och beteendeariktade metoder och även i viss mån "tredje-vågens" metoder. Bedömargruppens intryck utifrån underlaget är att lärosätet både har ambitionen att bibringa studenterna allmän kunskap om olika KBT-metoder men också fördjupad kunskap i schematerapi.

I självvärderingen tar lärosätet upp värdet av att ha olika grundprofessioner i utbildningsledningen. Det kan vara riktigt men det kanske vore av ännu större värde att ha större bredd när det gäller forskningsanknytningen inom KBT-fältet. Även om det finns många kontrakterade lärare som bidrar med forskningsperspektiv av olika slag förefaller lärosätets egen forskningsanknytning primärt vara till den internationella sammanslutningen av terapeuter inom inriktningen, ISST (International Society of Schema Therapy).

Självvärderingen lyfter fram lärosätets ambition att etablera nätverk tillsammans med andra lärosäten "i syfte att upprätta en mer levande dialog kring villkor för att bedriva evidensbaserad psykoterapi utifrån nationella riktlinjer och de behov av anpassningar som detta kan aktualisera".

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

Bedömargruppen uppfattade vid intervjuerna att detta förefaller innebära att det finns farhågor för att de terapimetoder som lärs ut inte självklart passar ihop med de nationella riktlinjerna.

Både den anställda lärargruppen och de externa lärarna har generellt god kompetens både när det gäller forskningsmässig kunskap och klinisk erfarenhet. Studenterna är också nöjda med förutsättningarna för utbildningen i detta avseende. Det finns dock menar bedömargruppen en risk för att kopplingen mellan utbildningen och aktuell forskning inte är tillfredsställande. Även om ett så pass litet lärosäte av naturliga skäl inte kan bedriva egen forskning, är det viktigt att lärosätet etablerar en mer formaliserad anknytning till lärosäten där forskning bedrivs. Det är också viktigt att den fast kontrakterade lärargruppen breddas för att säkra återväxten av lärare med aktiv forskning inom KBT-fältet.

I självvärderingen framhålls att det finns ett etablerat samarbete med flera olika utländska forskargrupper. Dock nämns enbart ett tidigt samarbete med Aaron Becks forskargrupp vid University of Pennsylvania i Philadelphia och med ISST. När det gäller University of Pennsylvania, så framgår det inte om det finns något etablerat samarbete med de forskare som nu är verksamma i forskningen där. Det saknas också samarbeten med universitet där forskning bedrivs, vilket skulle möjliggöra att studenter kan skriva sina uppsatser inom ramen för pågående forskningsprojekt.

Sammantaget är bedömningen att forskningsanknytningen är alltför svag vid lärosätet. Det handlar dels om hur de anställda vid lärosätet kan utveckla forskningskontakter i olika typer av sammanhang och dels om möjligheterna för studenterna att på ett mer aktivt sätt ta del av pågående forskning, under hela utbildningen men särskilt i samband med uppsatsskrivandet.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar**Bedömning med motivering:** Inte tillfredsställande

Både den anställda lärargruppen och de externa lärarna har generellt god kompetens både när det gäller forskningsmässig kunskap och klinisk erfarenhet. Bedömargruppen anser dock att det finns indikationer på att kopplingen mellan utbildningen och aktuell forskning inte är tillfredsställande. Även om ett så pass litet lärosäte av naturliga skäl inte kan bedriva egen forskning, är det viktigt att lärosätet etablerar en mer formaliserad anknytning till någon institution där forskning bedrivs. Ett annat utvecklingsområde gäller bredden inom utbildningsmiljön med avseende på de olika psykoanalytiska inriktningar som finns. Det är således viktigt att den fast kontrakterade lärargruppen breddas, dels för återväxtens skull och dels för att stärka forskningsanknytningen inom KBT-fältet.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet behöver arbeta för en ökad anknytning till universitet, institut eller andra aktörer där relevant forskning bedrivs.
- Lärosätet behöver presentera en plan för utbildningsmiljön på lång sikt där det ingår att öka forskningsanknytningen inom KBT och psykoterapi i stort.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse****Bedömning med motivering:** *Utbildningen möjliggör inte genom utformning och genomförande samt säkerställer inte genom examination att studenten, när examen utfärdas visar kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuell forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om*

sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen.

Hela utbildningen kännetecknas av en strävan efter att förmedla kliniska kunskaper i kombination med aktuell forskning. Både självvärdering och intervjuer ger intrycket att undervisningen bygger på olika typer av lärandeformer. Det är en förtjänst att lärosätet vinnlägger sig om att låta praktiska moment ingå i den teoretiska undervisningen i så stor utsträckning som möjligt. Examinationer sker både genom hemtentamen och genom salskrivningar.

Med ovanstående sagt vill bedömargruppen dock betona att de uppsatser som utgör en del av underlaget i flera fall uppvisar brister när det gäller genomförandet och det gäller bland annat de forskningsetiska reflektionerna men framför allt gäller det design och utförande. När det gäller examensmålet "Att visa kännedom om områdets vetenskapliga grund och aktuellt forsknings- och utvecklingsområde" så uppfattar bedömargruppen alltså att det finns utvecklingsområden som för närvarande innebär att kvaliteten bör ifrågasättas. Det visar sig i uppsatserna där fem av nio granskade uppsatser kan anses ha brister främst gällande kunskapsformen Kunskap och förståelse.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar kunskap och förståelse för relevanta samhälls- och familjeförhållanden som påverkar individer och grupper.

I självvärderingen nämner lärosätet utmaningen att behålla och tillsammans med studenterna reflektera över ett kontextuellt perspektiv på människors problem, i ljuset av det fokus på symptom och diagnoser som vårdprogram och behandlingsriktlinjer betonar. Bedömargruppen menar att detta är värdefullt och bidrar till att ge studenterna en större bredd i förståelsen av det psykoterapeutiska arbetet.

När det gäller examensmålet om "kunskap och förståelse för relevanta samhälls- och familjeförhållanden", så anser bedömargruppen att utbildningen är tillfredsställande. Bedömargruppen vill i detta sammanhang framföra en förhoppning om att det samarbete som lärosätet har med Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet i större utsträckning kommer studenterna till del framöver.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar sådana fördjupade färdigheter som krävs för att självständigt genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom ett av områdena individual-, grupp- eller familjeterapi.*

Målet behandlas enligt bedömargruppen inom undervisning och examination men också genom studenternas patientarbete under handledning. I handledningen används sessionsrapporter, konceptualisering/fallformulering samt behandlingsrapporter där studenten skriftligt ska redogöra för klientens diagnos och problematik utifrån olika KBT-modeller, val av terapeutiska interventioner samt utfallet av terapin. Bedömargruppens uppfattning är att detta torde innebära att studenterna tillägnar sig goda färdigheter med avseende på detta examensmål. Färdigheter i att bedriva terapi bedöms för övrigt löpande i handledningen, baserat på inspelat material. Vid två tillfällen bedöms en hel film

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

utifrån på förhand fastställda skattningsverktyg och vid ett annat tillfälle granskar en extern handledare en hel film för att bedöma studentens färdigheter.

Inom utbildningen väljer lärosätet att använda en transdiagnostisk förståelseram för patienters problematik som grund för undervisningen. De psykiatriska diagnostiksystemen blir därmed insatta i en större förståelseram, något som bedömargruppen anser vara gynnsamt.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att kritiskt och självständigt granska och bedöma relevant information samt redogöra för och diskutera problem och lösningar i dialog med olika grupper.

Lärosätet redovisar att målet uppfylls genom studenternas examensarbete (uppsats) och uppsatshandledning, litteratursökning och redovisning, opponering och försvar. Som exempel på att studenterna kritiskt granskar information avslutas examensarbetet med ett seminarium där hela kursen deltar. Innan detta seminarium läser varje kursdeltagare in samtliga uppsatser och varje deltagare måste skriftligt redovisa två centrala frågor för varje uppsats i förväg. Då studenterna har olika yrkesbakgrund främjas även deras förmåga i samband med oppositionen att diskutera kritiska frågeställningar med olika yrkesgrupper. Bedömargruppen anser att målet behandlas tillfredsställande men noterar att när det gäller förmåga att kritiskt granska och bedöma relevant information visade dock uppsatserna på vissa brister när det gäller främst resultatredovisningen och slutsatserna som studenterna drar ur datamaterialet.

Trots brister i den del av bedömningen av målet som kan observeras i form av studenternas examensarbeten anser bedömargruppen ändå att säkerställandet av måluppfyllelse i stort när det gäller examensmålet om att kritiskt granska och bedöma relevant information är tillfredsställande.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att med berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.

Förmåga att redogöra för åtgärder, behandlingsresultat, samt att dokumentera dessa sker genom undervisning, patientarbete under handledning, conceptualisering, patientrapport och examensarbete. Examination sker på flera sätt. Ett exempel är att i samband med det kartläggnings- och conceptualiseringsarbete som görs tillsammans med patienten utvärderar och säkerställer handledaren att studenten på ett adekvat sätt redovisar åtgärder och resultat till patienten.

Det framkom i intervjuerna att utbildningen innefattar undervisningsmoment kring psykoterapi med olika etniska grupper och att studenterna diskuterar dessa frågor tidigt i utbildningen utifrån egna erfarenheter. Likaså framhölls det vid intervjuerna att lärosätet präglas av en inkluderande människosyn, liksom även att både etniska och kulturella perspektiv samt HBTQ+ och mångfald genomsyrar utbildningen.

Det fanns några brister i uppsatserna när det gäller delmålet "visa förmåga att kritiskt och självständigt granska, bedöma och använda relevant information." Men sammantaget bedömer vi att utbildningen är tillfredsställande när det gäller kunskapsformen färdighet och förmåga.

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21**Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat****Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt**

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas visar förmåga att fortlöpande utveckla självkänedom och empatisk förmåga.*

Av tradition har inom psykoterapeututbildningar utveckling av självkänedom och empatisk förmåga hänvisats till studenternas egen terapi, men vid flera lärosäten har detta moment under senare tid tagits bort. Lärosätet har dock valt att behålla egen psykoterapi både som ett antagningskrav och som ett krav under utbildningens gång. Studenterna erbjuds möjlighet att delta i en behovsgrupp som ersättning för egenterapin under utbildningen, men även denna måste betalas. Lärosätets reflektioner kring svårigheterna att examinera egenterapin framstår för bedömargruppen som rimliga.

Intresset för att bidra till terapistudenters utveckling av relationella förmågor har generellt vuxit under de senaste åren. I självvärderingen beskrivs hur lärosätet försöker föra in egna livserfarenheter i den teoretiska undervisningen inom flera olika utbildningsmoment. Det sker till exempel genom rollspel, där studenterna övar interventioner och även kan arbeta med sina egna problem. På termin tre och fyra finns moduler om självkänedom med inslag av olika övningar som bland annat innefattar att skriva brev till anhöriga och att reflektera kring sin egen sårbarhet. Det framhålls i både självvärderingen och intervjuerna att det inte finns något tvingande i detta och att det snarare ger fin stämning.

För framtiden kan det vara viktigt att lärosätet på ett mer systematiskt sätt arbetar med frågor om hur studenternas empati och självkänedom kan utvecklas. Bedömargruppen vill också uppmanera ledningen att fundera över om egenterapin kan examineras på något sätt, till exempel genom inlämnade skriftliga reflektioner av vad den bidragit med och vilka brister den kan ha haft.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete.

Etiken aktualiseras för studenten dels i planeringen vid utarbetandet av ett uppsats-PM tillsammans med vetenskaplig handledare och examinator, dels vid genomförandet och dels vid redovisningen av uppsatsen. Varje uppsats har till sin form ett obligatoriskt avsnitt kring beaktandet av etiska aspekter i det föreliggande arbetet. I momentet patientarbete under handledning konkretiseras flertalet etiska frågeställningar i samband med situationer som uppstår där studenten ställs inför olika valmöjligheter i behandlingsprocessen. Dessa frågeställningar diskuteras och analyseras tillsammans med handledaren utifrån ett etiskt perspektiv där studenten tränas att identifiera etiska konsekvenser av olika vägval. Måluppfyllelsen studerades av bedömargruppen i studenternas uppsatser. I tre av nio uppsatser bedömdes det finnas brister. Det handlade bland annat om att bedömargruppen efterlyser mer av resonemang kring de etiska aspekterna i vissa av arbetena.

Bedömargruppens uppfattning är att utbildningen är tillfredsställande när det gäller måluppfyllelse inom kunskapsformen Värderingsförmåga och förhållningssätt, även om några av uppsatserna uppvisar brister kring etiska resonemang.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21**Bedömningsgrund: Jämställdhet**

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Lärosätet har flera olika system för att säkerställa att krav på jämställdhet tillgodoses. Det finns en likabehandlingsplan kopplad till lärosätets värdegrund och aktiva åtgärder genomförs för att motverka diskriminering. Ett jämställdhetsperspektiv kopplas också till utbildningens teoretiska innehåll, utformning och praktiska genomförande. Från och med höstterminen 2021 genomför lärosätet varje år en särskild anonymiserad utvärdering med fokus på att undersöka förekomsten av diskriminering, bristande tillgänglighet vid funktionsnedsättning eller sexuella trakasserier. Inslagen ovan bedöms vara gynnsamma för jämställdheten enligt bedömargruppen.

Ett problem som lärosätet delar med alla mindre lärosäten är hur trakasserier och andra tillkortakommanden vad gäller jämställdhet kan undvikas i praktiken. Lärosätet tar i självvärderingen upp frågan hur en sådan situation ska hanteras då en person känner sig påhoppad av en annan men inte vill namnge den utpekade. Det anges dock inte någon lösning på detta i underlaget. Detta påverkar dock inte den sammanvägda bedömningen av jämställdhetsarbetet som bedöms som tillfredsställande.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrunder: Uppföljning, åtgärder och återkoppling**

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Lärosätet har en kursamansuens för att underlätta dialog mellan studenterna och ledningen, så att synpunkter kring utbildningen kan föras fram. Det finns också ett digitalt anonymiserat utvärderingssystem för att följa upp undervisningen, där bland annat varje föreläsning utvärderas. Vid intervjuerna framkom att lärosätet har genomfört en pedagogisk förändring av undervisningen baserad på dessa utvärderingar. Bland annat har mer studentaktiva inslag såsom rollspel och andra övningar införts i undervisningen. Vid lärosätet finns även en formaliserad alumnverksamhet som kan bidra till att lärosätet håller sig à jour med förändringar i vården och i synen på psykisk ohälsa och behandling.

Efter varje undervisningstillfälle sker en formell utvärdering av studenterna. Detta är självklart en styrka. Risken skulle kunna vara att ett sådant återkommande utvärderande kan innebära att lärosätet fokuserar mer på utvärderingens resultat än på att ge utbildningen ett gediget innehåll. Ibland kan det vara viktigt att utmana studenter eller att komma med information som kan uppfattas som kontroversiell i något avseende. Bedömargruppen anser att det är viktigt att lärosätet håller en god balans mellan att få mycket uppskattning för sina föreläsare och att förmedla viktiga kunskaper.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Det framgår av självvärderingen att externa personer är inkopplade för att kunna ge en "second opinion" vid bedömningar i samband med examinationer. Vid intervjuerna framkom att ledningen försöker hålla kontakt med externa föreläsare, i syfte att dessa alljämt ska utgöra en del av upplägget och att de följer upp sin undervisning på ett fullgott sätt med tentamina och övningar. Det finns blandade examinationer med både salsskrivningar, hemtentamina och praktiska övningar.

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

Bedömargruppen anser att Uppföljning, åtgärder och återkoppling är tillfredsställande.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat
Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Det är bedömargruppens uppfattning att utbildningens utformning, genomförande och resultat är tillfredsställande i alla avseenden förutom när det gäller den forskningsmässiga anknytningen som har bäring på kunskapsformen Kunskap och förståelse. Mer specifikt framstår studenternas kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete som ett utvecklingsområde.

Bedömargruppen anser att de brister som de granskade uppsatserna visar är ett tecken på att utbildningen saknar tillräcklig anknytning till pågående forskning. Uppsatshandledarna förefaller inte göra rimliga bedömningar av vilken kvalitet en uppsats på denna utbildningsnivå bör uppnå. Även om det i underlaget finns exempel på intressanta och välskrivna arbeten är det alltför många som inte håller måttet i detta avseende. Bedömargruppen föreslår att lärosätet utvecklar fasta och kontinuerliga kontakter med någon forskningsinstitution.

Sammantaget fanns några brister i uppsatserna när det gäller delmålet "visa förmåga att kritiskt och självständigt granska, bedöma och använda relevant information." Vi bedömer att utbildningen i övrigt är tillfredsställande när det gäller kunskapsformen färdighet och förmåga. Utbildningen är tillfredsställande när det gäller måluppfyllelse inom kunskapsformen Värderingsförmåga och förhållningssätt, även om några av uppsatserna uppvisar brister kring etiska resonemang. Lärosätet har flera olika system för att säkerställa att krav på jämställdhet tillgodoses. Det finns en likabehandlingsplan kopplad till lärosätets värdegrund och aktiva åtgärder genomförs för att motverka diskriminering. Ett jämställdhetsperspektiv kopplas också till utbildningens teoretiska innehåll. Bedömargruppen anser att Uppföljning, åtgärder och återkoppling är tillfredsställande.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

Lärosätet bör arbeta för att öka studenternas kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete för att försäkra sig om att studenterna når målen för utbildningen.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges inte möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Utifrån både självvärdering och intervjuer framkommer att värderingar av olika slag är ett viktigt verktyg vid lärosätet för att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Värderingar sker vid varje undervisningstillfälle, vid slutet av varje termin samt även vid avslutningen av hela utbildningen. De är skriftliga och anonyma, vilket är positivt sett till trygghet för studenterna att kunna uttrycka sina åsikter utan eventuella repressalier. En del av denna anonymitet, specifikt den vid undervisningstillfällena, är dock baserad på att det är en kursamanuens som samlar in värderingar och sedan sammanställer dessa inför behandling i förberedande och beslutande forum. Kursamanuensen samlar även in muntliga åsikter vid undervisningstillfällena vilket gör det möjligt för denne att eventuellt identifiera vem det är som har gett vilken åsikt. Detta är i sig inte problematiskt, men det framgår av självvärderingen att kursamanuensen även kan komma att kallas till att rätta skriftliga examinationer. Därmed uppstår en potentiell intressekonflikt mellan kursamanuensen och studenterna som riskerar att skapa en situation där studenten inte känner sig trygg att uttrycka sina

åsikter. Det framgick av intervjuerna att detta inte är en vanligt förekommande situation, men det framstår ändå som en potentiell risk. De skriftliga värderingarna lider dock, i likhet med de vad som är fallet vid de flesta lärosäten och i mindre kursgrupper, ibland av problem såsom låg svarsfrekvens och ett litet underlag sett till antalet studenter på varje kurs. En viss möjlighet till insamlande av muntliga åsikter verkar dock finnas på studentrådsmöten samt i möten med kursamanuens, vilket delvis kompletterar och kompenserar för sådan problematik.

Utifrån självvärderingen och vad som framgick vid intervjuerna förefaller det inte finnas ett system för återkoppling där studenterna får ta del av resultaten av värderingarna. Dock uttrycks det att protokoll från studentrådsmöten som berör liknande frågor skickas ut till studenterna. Detta system för återkoppling är emellertid begränsat i tid i och med att det inte finns en plattform för att samla protokollen och följa dessa över tid. Inte heller har studenterna direkt tillgång till värderingarna. Därmed har studenterna inte möjlighet att se utbildningens utveckling över tid genom att till exempel läsa äldre kursvärderingar och resultaten av dessa. Studenterna verkar inte heller informeras om de förändringar som skett till deras kursomgång i någon större utsträckning. Det framkom dock vid intervjuerna att studenterna har möjlighet till direkt kontakt med utbildningsledning, muntligt och via e-post, då de kan ställa direkta frågor och få svar på dem vilket är positivt.

Av självvärderingen och intervjuerna framgår det att det finns ett forum där det sker kontakt mellan studenterna och lärosätet, nämligen studentrådet. Studenterna väljer även sina egna representanter i studentrådet vilket är positivt. Studentrådet framstår dock som huvudsakligen syftande till information och insamlande av åsikter och det är inte förberedande eller beslutande. I de forum som är förberedande eller beslutande som till exempel utbildningsutskottet eller styrelsen så deltar inte studenterna, utan de är endast indirekt representerade genom de värderingar som de gjort och genom kursamanuensens vars uppgift det är att företräda studenterna på dessa möten. En anledning till det här uppbygget som uppgavs under intervjuerna är att det anses under vissa situationer som olämpligt för studenter att delta då det kan diskuteras frågor av känslig natur som till exempel berör enskilda studenter. Det är möjligt så att frågor av känslig natur hanteras i vissa forum och där en studentrepresentants närvaro/rösträtt inte alltid är lämplig, men detta ursäktar inte ett totalt uteslutande. Sådana frågor bör i så fall hanteras på särskilda möten eller särskilda delar av möten. Detta ger sammantaget en bild av att studentrepresentationen huvudsakligen är ett led i att sprida information och samla in åsikter. Bedömargruppens uppfattning är att detta motsvarar en lägre form av inflytande, samt snarare en passiv än en aktiv roll för studenternas vidkommande.

Det framgår i självvärderingen att det finns ett system för klagomål och överprövning vad avser lärare, handledare och examinationer. Bland annat finns det en från lärosätet oberoende part som studenter ges möjlighet att kontakta under sekretess vid upplevda trakasserier och/eller diskriminering. Det finns även ett system för "second opinion" om studenten underkänns av handledare på det egna patientarbetet. Något som är särskilt positivt är att studenterna under utbildningens början får en "kurspärm" i vilken all information om detta finns samlad och lätt tillgänglig.

Den övergripande bedömningen är att studenternas möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande inte är tillfredsställande. En bidragande orsak till detta omdöme är det faktum att karaktären av studentinflytandet huvudsakligen ligger på en nivå av att sprida och samla in information. Studenterna må överlag anse sig lyssnade på och uppleva en bra kommunikation, men detta kompenserar inte för att det vid lärosätet faktiskt handlar om en lägre nivå av inflytande. Enligt högskolelagen har studenterna rätt till aktivt inflytande och inte bara ett passivt

Datum
2022-06-20Reg.nr
411-00234-21

sådant. Studenterna bör ha yttrande- och rösträtt inom förberedande och beslutande forum vilket är praxis inom de flesta högre utbildningar i Sverige. Detta gäller alla forum där studenterna berörs på något sätt men inte minst de forum där värderingar av olika slag diskuteras, kursplaner och litteraturlistor går igenom och uppdateras och där arbetsmiljö- och likabehandlingsfrågor hanteras. I lärosätets fall gäller detta inte minst utbildningsutskottet samt styrelsen. Vissa av dessa forum kan möjligen hantera frågor av känslig natur där en studentrepresentants närvaro/rösträtt inte alltid är lämplig, men detta ursäktar inte ett totalt uteslutande. Detta att förlita sig på att ha en indirekt representant för studenterna i form av kursamanuensen är en tveksam lösning på denna problematik, utan istället bör studenterna involveras direkt och de frågorna i så fall hanteras på särskilda möten eller särskilda delar av möten. Det framstår även som att det saknas ett acceptabelt system för återkoppling till studenterna och bedömargruppen rekommenderar här införande av och fortsatt arbete med en plattform där värderingar samlas så att studenterna har möjlighet att se utbildningens utveckling över tid genom att till exempel ta del av äldre kursvärderingar och resultaten från dem. Studenterna bör även informeras om de förändringar som skett till deras kursomgång i större utsträckning. Ytterligare en problematik är den intressekonflikt som potentiellt kan uppstå mellan kursamanuens och studenter. För att lösa denna problematik bör antingen kursamanuens inte användas som insamlare av skriftliga och muntliga värderingar, eller så bör kursamanuensens deltagande i rättning av examinationer tas bort.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet studentperspektiv**Bedömning med motivering:** Inte tillfredsställande

Lärosätet har flera goda exempel på hur ett studentperspektiv tas hänsyn till inom utbildningens innehåll och genomförande. Vad som gör att bedömargruppen anser att kvaliteten kan ifrågasättas är att karaktären av studentinflytandet på utbildningens innehåll och genomförande huvudsakligen ligger på en nivå av att sprida och samla in information. Studenterna må överlag anse sig lyssnade på och uppleva en bra kommunikation, men detta kompenserar inte för att det vid lärosätet faktiskt handlar om en lägre nivå av inflytande. Enligt högskolelagen har studenterna rätt till aktivt inflytande och inte bara ett passivt sådant. Studenterna bör ha yttrande- och rösträtt inom förberedande och beslutande forum vilket är praxis inom de flesta högre utbildningar i Sverige.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Bedömargruppen menar att kvaliteten på studentinflytandet bör ökas när det gäller studenternas aktiva deltagande i utbildningsutskott.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan****Bedömning med motivering:** *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker inte med det omgivande samhället.*

Självvärderingen beskriver en utbildning som på många områden uppnår god eller hög kvalitet. I synnerhet framstår det kliniska arbetet med hög kompetens bland handledare vara en styrka, liksom satsningen som görs inom det schematerapeutiska området där studenterna får en kompetens som stämmer överens med internationella krav. Hög kompetens finns även bland externa föreläsare. Bedömargruppen uppfattar också samarbetet med Segerstedtinstitutet som positivt, då detta säkerligen ger studenterna värdefull insyn inom dess specifika kunskapsområde. Detta intryck förstärktes av intervjuerna. Utifrån ett arbetslivsperspektiv ställer bedömargruppen sig dock frågan om

dessas schematerapeutiska kompetenser och det tydliga fokus som finns på att arbeta långsiktigt med komplex problematik möter de behov som finns med tanke på vårdprogram, rekommendationer från socialstyrelsen och processkartor inom kliniker. Den befintliga tillgången på resurser begränsar dessutom ofta möjligheten att bedriva långa individuella psykoterapier.

Kontakten med arbetslivet och presumtiva arbetsgivare för blivande psykoterapeuter och informationsutbytet med dessa verkar primärt baseras på studenterna och deras kliniska arbete eller på deras examensarbete i den mån det knyter an till arbetslivet, liksom på samverkan och erfarenheter i samband med det kliniska arbetet. Alternativt baseras kontakten med presumtiva arbetsgivare på de kopplingar som görs till arbetslivet under föreläsningarna. Detta framkommer både i självvärderingen och vid intervjuerna. Det är dock svårt att se att det vid lärosätet skulle finnas en självständig dialog mellan lärosätet och arbetslivet utöver detta på ett återkommande eller strukturerat sätt. Utifrån vad som framgår i underlaget förefaller heller inte någon återkommande reflektion göras över arbetslivets behov och krav på ett sätt som skulle kunna leda till att utbildningen anpassas eller tillförs något såsom att öka kompetensen hos terapeuter vad gäller kortare insatser, bedömningar och insatser på primärvårdsnivå eller vad gäller insatser i gruppformat. Viktigt är också att ta hänsyn till hur användbar utbildningen är i relation till nationella och regionala riktlinjer, liksom rekommendationer inom specialistpsykiatri och första linjens psykiatri. Det är angeläget att dialogen mellan lärosätet och arbetsmarknaden är ömsesidig. Arbetslivet skulle kunna få ytterligare kunskap om möjligheten att tillämpa schematerapi inom olika verksamheter om det fanns mer aktuellt arbete inom forskning och utveckling vid lärosätet. Det vore också angeläget med en arbetslivsrepresentant i ledningsgruppen eller dialoggrupper med representanter från arbetslivet som i övrigt inte har någon anknytning till lärosätet.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Den sammantagna bedömningen av utbildningen beträffande arbetsliv och samverkan är att lärosätet har skapat goda förutsättningar för en utbildning som fokuserar på att lära ut sårbarhetsmodellen, liksom schematerapeutiska interventioner mot en bakgrund av KBT-baserade psykoterapier. Många aspekter tas i beaktande och kvaliteten är god eller mycket god inom flera områden såsom lärares och handledares kliniska kompetens och erfarenhet. Bedömggruppen anser dock att det finns en tydlig brist i att lärosätet inte för en självständig dialog med arbetslivet på ett återkommande eller strukturerat sätt och att några återkommande reflektioner över arbetslivets behov och krav inte heller förefaller göras på ett sätt som skulle kunna leda till att utbildningen anpassas eller tillförs något. Bedömggruppens uppfattning är därför att utbildningen med avseende på arbetsliv och samverkan inte är tillfredsställande.

Bedömggruppen anser att följande bör följas upp:

- Det behövs en dialog med arbetslivet på ett återkommande eller strukturerat sätt.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: Lärosätet har en lång pedagogisk tradition och lärarna har stor klinisk och pedagogisk erfarenhet. Studenterna får i de flesta avseenden en utbildning av god kvalitet. Lärosätet gör stora insatser för att studenterna ska utvecklas som skickliga terapeuter, med både tekniska och relationella färdigheter och med utvecklad självkänedom.

Vi menar dock att kvaliteten bör ifrågasättas på följande punkter:

Bedömningsområdena Förutsättningar och Utformning, genomförande och resultat bedöms som inte tillfredsställande. Den forskningsmässiga anknytningen är för svag. Ingen i den anställda lärargruppen har någon aktiv pågående forskning och kontakterna mellan lärosätet och relevanta forskningsmiljöer är visserligen intensiv, men också smal. Den bristande forskningsanknytningen visar sig också på så sätt att ett antal uppsatser håller alltför låg kvalitet.

Bedömningsområdet Studentperspektiv bedöms som inte tillfredsställande. Studentinflytande bör flyttas längre upp i organisationen, så att studenterna inte bara blir mottagare av information eller får ha synpunkter på utbildningen genom svarsenkäter utan även får ett aktivt och reellt inflytande på utbildningen.

Bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan bedöms som inte tillfredsställande. Kontakterna med arbetslivet bör utvecklas. Det räcker inte med de informella kontakter som sker genom anställdas och timarvoderades kontakter eller med kontakten med alumner. Det är viktigt att det skapas en ömsesidig dialog mellan utbildningens synpunkter och intressen och arbetsgivarrepresentanter, särskilt i tider när rekommendationer från olika myndigheter och vårdgivare blir allt tydligare.

Bilaga 2

Bedömargruppen och anmälda jäv

411-00234-21 Psykoterapeutexamen (21/22)			
Bedömare/Lärosäte	Ericastiftelsen	Skandinavians Akademi för Psykoterapiutveckling AB	Svenska institutet för Kognitiv Psykoterapi AB
Professor Rolf Holmqvist, Linköpings universitet			
Docent Mattias Lundberg, Umeå universitet			
Docent Doris Nilsson, Linköpings Universitet		x	
Kenny Sahlsten, Göteborgs Universitet, Student			
Doktor Catharina Strid, Lunds universitet			
Doktor Martina Wolf-Arehult, Region Stockholm			

Bilaga 3

Redovisning av underlag från respektive lärosäte¹

Ericastiftelsen

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Psykoterapeutexamen	Ja	7	Ja	Ja

Skandinavians Akademi för Psykoterapiutveckling AB

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Psykoterapeutexamen	Ja	8	Ja	Ja

Svenska institutet för Kognitiv Psykoterapi AB

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Psykoterapeutexamen	Ja	9	Ja	Ja

Redovisning av övriga underlag

Utöver de underlag som lärosätena har skickat in har UKÄ tagit fram följande underlag för respektive utbildning:

Antal examina inom psykoterapeututbildningen fördelat på lärosäte åren 2014/15-2019/20.

Uppgifter om antagna studenter yrkesbakgrund fördelat på lärosäte. Anonymiserade uppgifter.

---

¹ För varje utbildning (exempelvis kandidatexamen i x vid lärosäte x) granskar bedömarna ett slumpmässigt urval av självständiga arbeten. Urvalets storlek är mellan 1 och 16 arbeten, och varierar beroende på det totala antalet godkända självständiga arbeten vid en utbildning under en bestämd period. Om antalet arbeten totalt är fem eller färre, väljs alla arbeten och det blir en totalundersökning. Därefter blir det ett urval. I realiteten innebär urvalsmodellen att av upp till 20 arbeten granskas minst hälften, sedan avtar ökningen i urvalsstorlekarna. Vid exempelvis 125 arbeten är urvalet 14. Maximalt kan det bli 16 arbeten i urvalet av en population om 399 arbeten eller fler.

Bilaga 4

Lärosätenas svar på delning av preliminära yttranden

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Ericastiftelsen

Utbildning: Psykoterapeutprogram med inriktning på barn och ungdomar

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen och dess uppföljning.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med nya fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
------	--------	-----	-------------

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	2	5	Förtydligande/korrigering: De tio fast anställda lärarna är delaktiga i en rad pågående forsknings- och utvecklingsprojekt, såväl interna som i samverkan med andra lärosäten, vilket sammantaget integreras i undervisningen. Exempelvis är en doktorand fast anställd vid stiftelsen och bidrar med kunskapsspridning om såväl pågående forskningsprojekt som vid metodinriktade lektioner och seminarier.
2 3	3 2	8 5	Förtydligande/korrigering: <i>Samtliga</i> studenter involveras i och bidrar till stiftelsens pågående forskningsprojekt genom klinisk datainsamling avseende alla utbildningspatienter till stiftelsens pågående forskning om utfall i psykodynamisk barn- och ungdomspsykoterapi. Resultaten sammanställs och diskuteras med studenterna vid utbildningens slut. Stiftelsens pågående utvärderings-, metodutvecklings- och forskningsprojekt rörande exempelvis utveckling av instrument, digitala behandlingsmetoder och gruppinterventioner presenteras kontinuerligt för studenterna. Samtliga studenter bjuds in till forskande gästföreläsares undervisning och seminarier där studenter och medarbetare samt externa lärare kan delta och mötas, fysiskt eller digitalt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
6	5	3	Förtydligande/korrigering: Aktuell delkurs anges vid varje aktivitet på schemat, en rutin sedan ca 3 år tillbaka.
7	1	3	Vid studieuppehåll eller avbrutna studier erhåller studenten kursintyg på examinerade delkurser.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
8	3	7	Korrigerig: Studenterna informeras vid utbildningsstart och inför nya moment om vidtagna förändringar och bakgrunden till dem. Formella och regelbundna forum är kursdiskussion, utbildningskommitté och kurskollegium samt möte med kursledningen. Samtliga forum är schemalagda.
8	4	5	Korrigerig: Ovan nämnda forum bereder och beslutar om utbildningsfrågor, vilket dokumenteras. Exempel på studentinitierade förändringar som tillkommit på senare år: -schemaändring avseende handledningstid -ny utformning av och struktur för information på studerandeplattformen -extra undervisning om lagstiftning, riktlinjer och praktik avseende journalföring och dokumentation -ett kursmoment drogs helt in och ersattes med annan undervisning
9	1	3	Korrigerig: Styrelsens sammansättning stipuleras i stiftelseurkunden och medger ej rösträtt till studenter, ej heller lärare eller övriga medarbetare. Stiftelsens platta organisation och månfacetterade verksamhet komplicerar förslaget om rösträtt i styrelsen för studenter.
9	3	11	Korrigerig: Policy för likabehandling tas fram av en särskild arbetsgrupp bestående av studeranderepresentanter från pågående utbildningsgrupper, utbildningsledare och likabehandlingsansvarig vid lärosätet. Policyn delas med samtliga studenter och lärare samt övriga medarbetare.
9	3	14	Förtydligande/korrigerig: Seminarium om värdet och betydelsen av utbildningsutvärdering hålls.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
10	3	5	Förtydligande/kommentar: Stiftelsens kliniska verksamhet som utgår från avtal med Region Stockholm om första linjens insatser, psykosocialt stöd och konsultation till yrkesverksamma, och där samtliga lärare och utbildningsledning är aktiva, innebär regelbunden samverkan med primärvård, pedagogiska verksamheter, socialtjänst och habilitering. Detta ger kontinuerlig återkoppling om hur Ericatsiftelsens arbetssätt svarar mot behoven hos nämnda verksamheter.
11	2	6	Förtydligande/kommentar: Stiftelsens medarbetare bjuds kontinuerligt in att delta i och presentera vid referensgrupper, konferenser och seminarier vid myndigheter och organisationer såsom Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner etc. Regelbundna möten hålls med representanter för primärvård och socialtjänst i övergripande och samverkande syfte.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: [Skandinavians akademi för psykoterapiutveckling (Sapu)]

Utbildning: [Psykoterapeutprogrammet]

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen och dess uppföljning.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
1	1	3	Studierektor och marknadsansvarig/avtalsansvarig nämns inte bland anställda personal (båda med tjänstgöringsgrad 100%).
1	1	7	Programansvarig i Göteborg är konsultanställd på 17% Rektor är programansvarig i Stockholm och har övergripande ansvar för psykoterapeutprogrammet i Göteborg.
1	1	8	Examinator är anställd, ej konsultanställd.
1	4	2	Vid det årliga medarbetarsamtalet diskuteras hur kompetensutveckling sker i konsultens eget företag.

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
3	2	3	Utöver regelbundna träffar och metoddagar sker årliga medarbetarsamtal med samtliga handledare.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
7	1	5	Lärosätets ledningsgrupp består av tre kvinnor och två män.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
9	1	4	Utbildningen i sin helhet utvärderas under sista terminen för att möjliggöra återkoppling till studenterna innan de avslutar programmet.
10	1	2	I studentportalen samlas protokollen från Studentrådet i en gemensam modul. Studenter kan således ta del av tidigare protokoll och följa utvecklingen över tid.
10	1	6	Studenter informeras om förändringar som skett inför deras utbildning, bl.a. på det internatet som inleder studietiden på programmet.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
11	1	12	Programrevideringen genomfördes HT2021 och därmed är det ännu inte möjligt att utvärdera huruvida förändringen har varit effektiv och tillräcklig.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: [Svenska Institutet för Kognitiv Psykoterapi]

Utbildning: [Psykoterapeutprogrammet]

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen och dess uppföljning.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
			<u>Övergripande kommentar CBTI</u>
			Yttrandet gör gällande att CBTI skulle ha en snäv KBT inriktning på utbildningen, vilket bland annat går att utläsa i citaten nedan:
2	6	2-5	"Det är angeläget att utbildning inte får en alltför snäv inriktning..."
2	7	11-12	"En viktig fråga till lärosätet är om de studenter som examineras har en tillräcklig bredd när det gäller KBT-metoder"
3	3	6	"det är också viktigt att den fastkontrakterade lärargruppen breddas... för att kunna föra in fler perspektivet inom KBT-fältet i utbildningen."
3	6	7	"Det är också viktigt att den fastkontrakterade lärargruppen breddas... för att kunna föra in fler perspektivet inom KBT-fältet i utbildningen."
4	1	3	"Lärosätet behöver presentera en plan för utbildningsmiljön på lång sikt där det ingår att öka bredden i perspektiven inom KBT området."
			<u>Önskemål om korrigerig</u>
			<p>CBTI vill understryka att studenterna undervisas, har klientarbete under handledning samt examineras i befintliga evidensbaserade KBT-modeller för behandling av vanligt förekommande diagnoser och tillstånd inom första linjens psykiatri, till exempel olika ångesttillstånd, depressivitet, sömnstörning, stressrelaterade tillstånd. Studenterna undervisas och examineras även i KBT modeller som DBT, ACT och Compassion Fokuserad Terapi.</p> <p>Studenterna får undervisning i olika evidensbaserade KBT modeller av föreläsare med specialistkompetens inom respektive KBT modell.</p> <p>CBTI önskar således att bedömggruppens preliminära yttrande om behov av ökad bredd av perspektiv inom KBT området korrigeras då CBTI enligt följande motiveringar nedan menar att utbildningen vid CBTI erbjuder en utbildningsmiljö som främjar bred kunskap, förståelse och färdighet i de evidensbaserade modeller som föreligger inom ett bredare KBT perspektiv.</p>
			<u>Motivering 1 som styrker CBTI's önskemål</u>

			<p>Utdrag ur CBTI's självvärdering, sida 7, under rubriken "Övergripande strategi för vetenskaplig förankring genom utbildningsprocessen", rad 4:</p> <p>"Fortlöpande genom hela utbildningen undervisas, kritiskt granskas, och examineras den empiriska underbyggnaden för KBT. Under den första terminen ligger huvudfokus på det teoretiska ramverk som ligger till grund för evidensbaserade KBT modeller. Därefter presenteras och granskas olika specifika modeller, vilka även testas kliniskt i samband med patientarbete under handledning"</p>
			<p><u>Motivering 2 som styrker CBTI's önskemål</u></p> <p>I ert preliminära yttrande skriver ni själva följande citat som bättre överensstämmer med CBTI's uppfattning om utbildningens bredd inom KBT:</p>
2	7	12	<p>"Bedömarens intryck utifrån underlaget är att lärosätet både har ambitionen att bibringa studenterna allmän kunskap om olika KBT metoder, men också fördjupad kunskap i schematerapi".</p>
5	2	2	<p>"I handledningen används sessionsrapporter, konceptualisering/fallformulering samt behandlingsrapporter där studenten skriftligt skall redogöra för klientens diagnos och problematik utifrån olika KBT modeller, val av terapeutiska interventioner samt utfallet av terapin. Bedömarens uppfattning är att detta torde innebära att studenterna tillägnar sig goda färdigheter med avseende på detta examensmål."</p>
			<p><u>Avslutande förtydligande</u></p> <p>CBTI vill därtill förtydliga att kartläggning och konceptualisering utifrån sårbarhetsmodellen och schemateorin möjliggör en <i>bredare kontextualisering</i> av patienters problem vid tillämpning av till exempel befintliga evidensbaserade behandlingsmanualer som rekommenderas i nationella riktlinjer. Denna bredare kontextualisering <i>ersätter inte</i> rekommenderade ansatser, utan <i>kompletterar</i> vilket CBTI anser viktigt då en kliniker alltid ställs inför att behöva göra lokala anpassningar i samband med implementering av evidensbaserade manualer. Den bredare förståelseramen CBTI erbjuder gör inte utbildningen snävare utan främjar att studenten kan genomföra välgrundade anpassningar.</p>

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
			<p style="text-align: center;"><u>Övergripande kommentar</u></p> <p>Yttrandet gör gällande att CBTI saknar en självständig dialog mellan lärosätet och arbetslivet vilket bland annat går att utläsa i nedanstående citat:</p>
11	5	8	<p>”Utifrån vad som framgår i underlaget förefaller heller inte någon återkommande reflektion göras över arbetslivets behov och krav på ett sätt som skulle kunna leda till att utbildningen anpassas eller tillförs något så som att öka kompetensen hos terapeuter vad gäller kortare insatser, bedömningar och insatser på primärvårdsnivå, eller vad gäller insatser på grupp format. Viktigt är också att ta hänsyn till hur användbar utbildningen är i relation till nationella och regionala riktlinjer, liksom rekommendationer inom specialistpsykiatri och första linjens psykiatri.”</p>
			<p style="text-align: center;"><u>Önskemål om korrigerig</u></p> <p>CBTI vill att denna missuppfattning korrigeras och understryker att utbildningen i KBT vilar på de evidensbaserade modeller för behandling av vanligt förekommande psykiatriska diagnoser, således den behandling som de nationella riktlinjerna rekommenderar, såväl för kortare och längre terapier. Undervisningen sker av specialister inom respektive område väl förankrade i arbetslivets villkor avseende vårdprogram och riktlinjer.</p>
			<p style="text-align: center;"><u>Motivering 1 som styrker CBTI's önskemål</u></p> <p>Utdrag ur CBTI's självvärdering, (sid 7) under rubriken ”Övergripande strategi för vetenskaplig förankring genom utbildningsprocessen”, rad 4:</p> <p style="padding-left: 40px;">”Fortlöpande genom hela utbildningen undervisas, kritiskt granskas, och examineras den empiriska underbyggnaden för KBT. Under den första terminen ligger huvudfokus på det teoretiska ramverk som ligger till grund för evidensbaserade KBT modeller. Därefter presenteras och granskas olika specifika modeller, vilka även testas kliniskt i samband med patientarbete under handledning”</p>
			<p style="text-align: center;"><u>Motivering 2 som styrker CBTI's önskemål</u></p> <p>Utdrag ur CBTI's självvärdering, (sid 32) under rubriken ”Föreläsare/lärare är verksamma i kliniska- och forskningsrelaterade kontexter””, rad 1:</p> <p>”Lärare vid CBTI, såväl de som arbetar vid institutet som de externa lärarna, är engagerade inom kliniska och forskningsanknutna sammanhang. Detta är en</p>

			<p>mycket viktig källa till erfarenheter och förankring av utbildningen i arbetslivet för studenterna. Varje föreläsare har ett pensum av etablerad kunskap inom föreläsningsområdet (till exempel ångestdiagnoser eller depressioner) och ger sedan exemplifieringar från sitt eget kliniska och/eller forskningsmässiga område”.</p>
			<p style="text-align: center;"><u>Motivering 3 som styrker CBTI's önskemål</u></p> <p>Lärare och ledning vid CBTI deltar regelbundet på konferenser som anordnas av sfKBT (Svenska föreningen för Kognitiva och Beteendeorikta terapier), BTF (Beteendeterapeutiska Föreningen), Psykoterapimässan, Socionomdagarna. Deltagandet innefattar även återkommande panelsamtal med företrädare från arbetslivet och dess representanter, till exempel SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) och sjukvårdspolitiker.</p> <p>CBTI nämnde i samband med bedömargruppens intervju med ledningen att CBTI inte anser att en utbildningsgivarens uppgift på högskolenivå är att anpassa sig efter arbetslivet i de fall arbetslivet implementerar förenklade ansatser för psykisk ohälsa, (vilket ibland görs under benämningar som ”KBT” för att signalera evidens, men utan att det finns något signifikant vetenskapligt stöd).</p> <p>Uppgiften för högskolan är istället att lära studenterna den metodik som är grundad i vetenskaplig forskning och beprövad erfarenhet. Detta skall däremot inte missförstås som att CBTI inte för en aktiv dialog med olika arbetsgivare (däribland verksamhetschefer inom Primärvården) kring de modeller och ansatser som implementeras i såväl privat som offentlig vård.</p>

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig